

Lähiöprojektin toimintakertomus **2006**

Lähiöprojektin toimintakertomus 2006

Kaupunginhallituksen päätös 2.4.2007 § 462

Kaupunginhallitus päätti merkitä tiedoksi lähiöprojektin toimintakertomuksen 2006.

Lisäksi kaupunginhallitus päätti kehottaa hallintokuntia ottamaan vuoden 2007 toiminnassaan huomioon lähiöprojektin tavoitteet ja kehittämisteemat sekä tehostamaan hallintokuntien välistä yhteistyötä ja paikallista kumppanuutta lähiöiden kehittämisessä.

© Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto

Teksti: Ulla Korhonen-Wälmä, Pirjo Ruotsalainen

Kuvat: Lähiöprojektin kuva-arkisto, ellei toisin ilmoiteta

Graafinen suunnittelu ja taitto: Tovia Design Oy | Olli Turunen

Julkaisusarjan graafinen suunnittelu: Timo Kaasinen

Paino: Edita Prima Oy

Helsingin kaupunkisuunnitteluviraston julkaisuja 2007:4
Lähiöprojektin toimintakertomus 2006

ISSN 0787-9024

ISBN 978-952-473-855-2 (nid.)

978-952-473-856-9 (pdf)

www.hel.fi/lahioprojekti

Sisältö

1	Alkusanat.....	4
2	Tiivistelmä	5
	Sammandrag.....	7
	Abstract	9
3	Lähiöprojektin toimintaperiaate	12
3.1	Toiminta-ajatuksena lähiöiden vetovoiman lisääminen	12
3.2	Lähiöprojektin organisointi.....	12
3.3	Lähiöprojektin resursointi.....	12
3.4	Valtion asuntorahaston asuntoaluekohtainen avustus.....	12
3.5	Lähiöprojektin arviointi ja tutkimustyö.....	13
4	Lähiöprojektin tavoitteiden toteuttaminen vuonna 2006	14
4.1	Alueen erityispiirteistä vetovoimatekijöitä.....	14
4.11	Lähiöt suojelukohteena.....	14
4.12	Uutta vetovoimaa täydennysrakentamisella	14
4.13	Pihlajamäen aluetyölle uusi kumppanuusmalli.....	15
4.2	Laadukas ympäristö esikaupunkialueille	16
4.21	Korjaustapaohjeita peruskorjaukseen	16
4.22	Ympäristöparannuksessa suunnittelun aikaa	17
4.23	Siisteys ja hoito luovat viihtyisyyttä.....	18
4.24	Lähiökeskustoille vetovoimaa	19
4.3	Turvallinen asuin ympäristö kaupungin kilpailutekijäksi	19
4.31	Turvallisesti asemilla ja ostareilla	19
4.32	Kansainvälistä kokemusten vaihtoa	19
4.4	Asukasosallisuus voimavaraksi	20
4.41	Pihlajamäen aluetyötä ja tapahtumia	20
4.42	Myllypuron lähiöasema projektin tukikohtana päättyi, mutta aluetyö jatkuu.....	20
4.43	Palveluja lapsiperheiden arkeen ja tapahtumia juhlaan	22
4.44	Lähiöliikunnasta elämänlaatua	23
5	Viestintä.....	25
5.1	Lähiöprojekti 10 vuotta	25
5.2	Lähiöprojektille tunnustusta asukasjärjestöiltä	26
5.3	Lähiöprojekti ja projektialueet tiedotusvälineissä.....	26
5.4	Viestintästrategia	26
6	Muutosten Myllypuro – tuloksia lähiöprojektin 10 vuoden toiminnasta	27
Liitteet		
Liite 1	Lähiöprojektin johtoryhmän jäsenet	37
	Lähiöprojektin alueellisen työn ohjausryhmä	
Liite 2	EU:n Urbact-ohjelman SecurCity-verkoston teemaryhmien yhteenvedot.....	38
Kuvailulehti.....		40

1 Alkusanat

Kaupunginhallituksen vuoden 1996 alussa perustama Helsingin lähiöprojekti vietti monin tavoin toimintansa 10-vuotisjuhlia vuonna 2006. Kymmenen vuotta on pitkä aika, vuonna 1996 syntyneet lapset ovat jo neljännellä luokalla. Asukastoiminnassa ja alueellisessa kumppanuudessa on ehtinyt tapahtua paljon muutoksia. Monet projektiin osallistuneet henkilöt ovat vaihtuneet kaupungin hallintokunnissa, asukasjärjestöissä ja muiden kumppaneiden keskuudessa. Kaupungin organisaatioissa on siirrytty alueellisista periaatteista toimintasektoreittaisiin organisaatioihin. Asukasnäkökulmasta virkamiehet vaihtuvat tiheään, ja aina on luotava uudet kontaktit ja verkostot, ikään kuin aloitettava alusta.

Muutosten pyörteissä tuntuu siltä, että pysyvimpiä osallistujia ovat asukkaat. Lähiöprojektin alueilla asuu paljon alkupe räisiä kanta-asukkaita ja vuosikymmeniä sitten alueelle muuttaneita. Helsingin lähiöissä on suurta kotiseuturakkautta. Erityisen sitkeitä oman alueen puolestapuhujia ovat järjestöjen aktiivit, jotka tekevät suunnattomat määrät vapaaehtoistyötä alueen yhteiseksi hyväksi. On ollut ilo tutustua heihin. Samoin on ollut ilo havaita, että uusista asukkaista nousee uusia aktiiveja, jotka tuovat asukastoimintaan myös muutoksen tuulia.

Maankäytön suunnittelun ja rakentamisen maailmassa kymmenen vuotta ei kuitenkaan ole kovin pitkä aika. Asukkaiden toimivan parannushankkeen läpi vieminen on pitkä prosessi. Sen toteutus edellyttää monia osapuolia, eritasoista suunnittelua, rahoitukseen varautumista taloussuunnitelmissa vuosia ennen toteutusta ja joskus kaavamuutostakin eri osallisuusvaihei-

neen. Kaikesta huolimatta lähiöprojektin 10-vuoden toimintakauden aikana on saatu toteutettua lukuisia rakennusten ja palvelutilojen peruskorjauksia, ympäristön parannuksia sekä uusia asuntoja ja palveluja. Projektin 10-vuotisjuhlavuotena olemmekin tuoneet esiin sitä suurta muutosta, mikä erityisesti itäisissä lähiöissä on tapahtunut. Vuoden 2005 toimintakertomuksessa kuvasimme Kontulan muutosta, tässä toimintakertomuksessa kerromme, miten 40-vuotias Myllypuro on muuttunut ja miten suurten uudistusten kynnyksellä se on.

Lähiöprojekti itsekkin on muuttunut. Alkukauden painopisteinä voidaan pitää asuinrakennusten peruskorjausta ja yhteistyöhön ja kumppanuuteen perustavaa toimintatapaa, seuraavalla kaudella suurimmat panostukset kohdistuivat ympäristön laatuun, ja nyt meneillään olevalla kaudella olemme nostaneet lähiöiden eli esikaupunkien kerrostaloalueiden vetovoimaisuuden parantamisen projektin pääteemaksi. Kumppanuus on myös saanut uutta konkreettista sisältöä kaupungin ja Kalliolan Setlementin yhteistyöstä Pihlajamäen lähiöasemalla.

Lähiöprojekti kiittää kaikkia viranomaisia, asukkaita, järjestöjä ja yrityksiä hyvästä ja avoimesta yhteistyöstä. Lähiöprojektikin sai vuonna 2006 tunnustusta asukkailta. Arvostamme suuresti Kontula-seuralta saamaamme Kontula-mitalia, Pihlajamäki-seuran viiriä ja Pihlajiston asukasyhdistyksen kunniakirjaa. Kiitokset niistä! Kiitämme yhteistyöstä myös itäisillä alueilla toiminutta "sisarprojektia", EU:n Urban II -ohjelmaa, joka päättyi vuonna 2006.

Tuomas Rajajärvi
Lähiöprojektin puheenjohtaja

Ulla Korhonen-Wälmä
Projektipäällikkö

← Lähiöprojekti sai vuonna 2006 tunnustusta asukkailta yhteistyöstä. Pihlajamäki-seuran viiri ja Pihlajiston asukasyhdistyksen kunniakirja luovutettiin Pihlaja-päivänä.

2 Tiivistelmä

Kaupunginhallitus hyväksyi 2.5.2005 Helsingin lähiöprojektin projektisuunnitelman 2005–2007. Projektin toiminta-ajatuksena on lähiöiden vetovoimaisuuden parantaminen. Lähiöt nähdään omaleimaisina kaupunginosina. Projektin visiona on ”Viihtyisät ja turvalliset esikaupungit lapsiperheille”, millä halutaan korostaa monipuolisen asukasrakenteen merkitystä kaupungin elinvoimaisuudelle ja turvallisuudelle.

Lähiöprojekti on hallintokuntien yhteistyöprojekti. Johtoryhmän puheenjohtajana toimii virastopäällikkö **Tuomas Rajajärvi** kaupunkisuunnitteluvirastosta. Projektipäällikkönä on arkkitehti **Ulla Korhonen-Wälmä** kaupunkisuunnitteluvirastosta.

Lähiöprojektin resursointi tapahtuu pääosin hallintokuntien talousarvioiden puitteissa. Hallintokunnat vastaavat myös projektin henkilöstöstä. Hallintokuntien käyttömenot projektiin osallistumisesta vuonna 2006 olivat noin 0,5 M€. Lähiöprojektilla oli vuonna 2006 käytössä 465 000 € toimintarahaa hallinnointiin ja alueelliseen toimintaan, kuten lähiöasemien toimintaan asukastiloina, kumppanuushankkeisiin, perhetyöhön, lähiöliikuntaan, lähiöarkkitehtien toimintaan, ympäristön hoitoon ja siisteyteen sekä parannusten suunnitteluun.

Hallintokuntien investointirahoitus palvelutilojen ja ympäristön parannuksiin oli vuonna 2006 noin 1,8 M€. Lisäksi investointeihin saatiin tukea kaupungin lähiörahosta noin 1,5 M€. Investoinnit koskevat Pihlajamäkeä, Myllypuroa, Jakomäkeä ja Tapulikaupunkia ja Itäkeskuksen Iso-Antin asukaspuistoa sekä lähiöprojektin aikana käynnistyneenä hankkeena Kontulan metroasemaa.

Valtion asuntorahasto päätti 2.6.2006 varata pääkaupunkiseudun kunnille valtionavustuslain (688/2001) nojalla määrääkaista asuntoaluekohtaista avustusta lähiöiden kehittämiseen vuodelle 2006. Helsingille varattiin avustusta 616 000 € Myllypuron, Itäkeskuksen asuinalueen, Kontula-Kivikon, Pihlajamäen, Tapulikaupungin ja Jakomäen investointeihin. Ehdollinen ennakkopäätös vuosien 2007–2010 avustuksista oli yhteensä 2,815 M€. Vuonna 2006 toteutettujen avustuskohdeiden kustannukset olivat 6,79 M€, josta 10 %:n valtion avustuksen osuus on 679 000 €.

Lähiöprojekti keskittyy neljään päätavoitteeseen, joita toteutetaan valikoiden tietyillä alueilla, joillakin kaikkia ja joillakin vain yhtä tai kahta tavoitetta. Projektin tavoitteet ovat: (1) **Alueen erityispiirteistä vetovoimatekijöitä**, (2) **Laadukas ympäristö esikaupunkialueille**, (3) **Turvallinen asuinympäristö kaupungin kilpailutekijäksi** ja (4) **Asukasosallisuus voimavaraksi**.

Erityisinä vetovoimatekijöinä eteni valtakunnallisestikin merkittävä Pihlajamäen modernin arkkitehtuurin suojelu asemakaavoituksella. Pihlajamäki sisältyi kansainväliseen EU-rahoitteeseen MAC 2006 -betonijulkisivujen korjausmenetelmien tutkimukseen ja kansainväliseen MARC 2006 korjausrakentamisen kenttäkurssiin. Kaupunkirakenteelliset arvot voivat olla vetovoim

matekijä myös 1970-luvun lähiössä. Poikkeuksellisen yhtenäisen Siltamäen alueelle valmisteltiin kehittämissuunnitelmaa.

Omaleimaisuutta ja vetovoimaa lisättiin myös täydennysrakentamisen suunnittelulla. Tapulikaupungin ja Kontulan keskustan suunnitelmat etenivät kaavoitusprosessissa. Pientä täydennysrakentamista sisältyi myös Pihlajamäen ja Jakomäen kaavoitukseen. Vuonna 2006 käynnistyi pientalovaltaisen täydennysrakentamisen suunnittelu myös Myllypurossa Kehä I:n itäpuolella. Myllypuron keskustan alueella järjestettiin tontinluovutukseen liittyen kutsukilpailu kahden keskeisen kerrostalon-
talon asutosuunnittelusta.

Lähiöiden kehittäminen sai Pihlajamäessä uutta voimaa kumppanuuden kautta. Sosiaalitoimelle Pihlajamäen aluetyön kumppanuussopimus Kalliolan Settlementin, lähiöprojektin ja Pihlajamäki-seuran kesken on ensimmäinen laatuaan. Vastavia sopimuksia sosiaalivirasto pyrkii tekemään jatkossakin. Uusi kumppanuus käynnistyi ripeästi, koska Kalliolan settlementti palkkasi lähiöasemalle aluetyöntekijän.

Laadukas ympäristö muodostuu hyväkuntoisesta rakennuskannasta ja julkisen kaupunkitilan ja viheralueiden tasosta. Valtio on vielä maksanut aikaisempien päätösten mukaisia peruskorjausavustuksia, joiden mukaan arvioituna Kontula–Vesalan ja Pihlajamäki–Pihlajiston alueilla asunto-osakeyhtiöt tekivät peruskorjauksia noin 4,2 M€:n arvosta vuonna 2006. Kaikkiaan vuosina 1996–2006 lähiöprojektin alueilla sijaitsevat asunto-osakeyhtiöt ovat peruskorjanneet kiinteistöjään yli 85 M€:n arvosta ja saaneet siihen 8,5 M€ valtion korjausavustuksia. Valtion avustusten päättymisestä huolimatta rakennuskannan peruskorjaus on lähiöprojektin tärkeitä tavoitteita. Pihlajamäen suojelukaavan soveltamisen tueksi laadittiin korjaustapaohjeet taloyhtiöille.

Vuoden 2006 ympäristöparannuksen painopiste oli lasten ja nuorten elinympäristöä koskevissa hankkeissa. Tärkeimpiä hankkeita olivat Pihlajamäen nuorisopuistosuunnitelma, jossa huomioitiin erityisesti tyttöjen toiveet ja maastopyöräilyharrastus, Jakomäen liikuntapuiston suunnittelu sekä Itäkeskuksen Iso-Antin asukaspuistorakennuksen ja puiston valmistuminen. Toinen tärkeä teema oli jalankulkuympäristö ja ulkoilureitit, kuten kilpailu Pikkukosken kevyenliikenteen sillasta ja Jakomäen kevyen liikenteen sillan valmistuminen. Vuonna 2006 tehtiin useita pienehköjä ympäristön kunnostus- ja hoitotoimia, jotka kyllä ovat rakennusviraston perushoidon piirissä, mutta projektin toimintarahalla voitiin panostaa enemmän turvallisuuteen ja maisema-arvoihin. Vuodelle 2006 oli leimallista usean parannuskohteen suunnittelu, hankkeet jatkuvat vuonna 2007.

Päihteiden käytöstä johtuva ostoskeskusten turvattomuus oli esillä myös lähiöprojektissa. Sosiaaliviraston, Helsingin tietokeskuksen ja projektin yhteistyönä valmistui vuonna 2006 selvitys hyvistä työtavoista ja kokemuksista, joita on käytetty ostoskeskusten häiriöihin puuttumisessa. Käytännön toiminta on

← Ylipormestari Jussi Pajunen tutustui lähiöprojektin vieraana Kontulassa projektin kymmenvuotisen toiminnan aikana tehtyihin ympäristöparannuksiin, rakennuskannan kohentuneeseen kuntoon ja täydennysrakentamiseen sekä alueen asukastoimintaan ja yrittäjyyteen.

jatkunut mm. Pihlajamäessä toimivassa vaihtoehtokahvila ”Ostarin Onnissa”.

Turvallisuus on monissa Euroopan kaupungeissa keskeisellä esillä kaupunkien strategioissa. Turvallisuus oli teemana myös vuonna 2004 käynnistyneessä EU:n Urbact-ohjelman kaupunkiverkostossa ”SecurCity”, johon lähiöprojekti on osallistunut Helsingin kaupungin edustajana. Helsinki toimi isäntänä helmikuussa 2006 verkoston teemaryhmän Fear of crime, disorder and environment kokoukselle. Verkoston loppuraportissa ovat esillä Helsingin kokemukset graffitien poistosta ja turvallisuuden merkityksestä lähiöiden parantamisessa.

Asukkaiden omat tapahtumat, juhlat, merkkipäivät ja oma tiedonvälitys tekivät projektialueita myönteisesti tunnetuiksi. Lähiöprojekti osallistui kumppanina vuonna 2006 mm. Pihlajamäen Kiillepuiston avajaisiin, Pihlajapäivään ja puurojuhlaan Lucian päivänä, Tapuli kaupungin Suuntimofest – nuorten musiikkitapahtumaan ja Myllymarkkinoille sekä Myllypuro-päivään.

Alueellinen verkostoituminen näkyi kaupungin hallintokuntien yhteistyönä ja kumppanuutena paikallisten tahojen kanssa. Lähiöprojekti tuki Pihlajamäen ”perhetyön kumppanuus” verkostoa ja Hyvä Myllypuro -verkostoa ja niiden hankkeita ja toimintaa. Monien kumppaneiden yhteisvoimin järjestettiin vuonna 2006 mm. Pihlajamäen alueen Kesäakatemia-viikko, perheleirejä ja nuorten elämän hallintaa sekä vanhemmuutta vahvistavaa ryhmätoimintaa.

Myllypuron lastensuojelun perhetyössä on toteutettu pitkäkestoista ryhmätoimintaa useita vuosia. Saatua kokemusta hyödynnettiin Heikki Waris Instituutin ryhmätoiminnan kehittämisessä ja vaikuttavuuden arvioinnissa. Lähiöprojektin kohdennettu tuki ryhmätoiminnalle on antanut työntekijöille mahdollisuuden suunnitella pitkäjänteisemmin toimintaa kuin sosiaaliviraston omilla toimintarahoilla. Ryhmätoiminnan kehittäminen on osa Sosiaali- ja terveysministeriön Lastensuojelun kehittämisohjelmaa 2004–2007.

Lähiöasemat ovat olleet projektin toiminnan alueellinen tukikohta. Projektin siirtyessä hallintokuntien normaaliksi toiminnaksi Vanhan Vuosaaren ja Kontulan lähiöasemat ovat jatkuneet sosiaaliviraston toimintana ja Pihlajamäessä jatkuvuutta etsitään kumppanuuden avulla. Näillä alueilla lähiöasematilat soveltuivat monipuoliseen asukastoimintaan. Myllypurossa lähiöaseman toiminta projektin tukikohtana päättyi vuoden 2006 lopussa, koska

lähiöaseman keskeisintä osaa, työtiloja ei enää tarvita. Myllypuron aluetyö kuitenkin jatkuu sosiaaliviraston normaalina toimintana, samoin kuin kirjaston ylläpitämän lehtisalin toiminta.

Lähiöliikuntatoiminnan alkamisesta oli viime vuonna kulu-
nut 10 vuotta. Lähiöliikunnan toimintatapa on kehitetty yhteistyössä liikuntaviraston ja lähiöprojektin kesken projektialueilla, ja toiminta on laajentunut myös muille alueille. Lähiöliikunnan toiminta-ajatuksena on asukkaiden elämisen laadun, hyvinvoinnin, toimintakykyisyyden ja lähiön viihtyisyyden parantaminen liikunnan keinoin. Lähiöliikunnan tavoitteena on terveydensä kannalta vähän liikkuvien aktivoiminen ja syrjäytymisen ehkäiseminen liikunnan avulla. Pienryhmätyö kohdistuu ryhmiin, joille liikunta ja virikkeiden antaminen katsotaan tärkeäksi ja joiden liikuttaminen ei toimi yleisissä liikuntaryhmissä.

Lähiöliikunta on liikuntaviraston vakiintunutta toimintaa ja pääasiallisesti liikuntaviraston kustantamaa. Lähiöprojektin toimintarahalla tuettiin lähiöliikuntaa jonkin verran vuonna 2006. Projektin tukemaa liikuntaa ja tapahtumia järjestettiin Myllypurossa, Kontulassa, Jakomäessä ja Pihlajamäessä. Lähiöprojekti järjesti lähiöliikunnan kanssa yhteisen 10-vuotistapahtuman, Tolppa-kuntokisan, Itä-Helsingissä. Lähiöliikunta osallistui koko perheen liikunnallisiin tapahtumiin, kuten Liikuntamyllyn liikuntahulinoihin, Sporttia Beachillä -tapahtumiin Pikkukoskella ja Rastilassa, kesän avauksiin ja Citysuunnistuksiin Jakomäessä ja Pihlajamäessä.

Myllypuron ja Kontulan lähiöliikunta pyrki entisestään laajentamaan asiakaskuntaa järjestämällä erilaista helppoa perusliikuntaa, palloilua ja jumppa- ja tanssiryhmiä. Toimintaa suunnattiin erityisesti senioreille, Jakomäen palvelukeskukseen peruskorjattiin senioreille sopiva kuntosalin. Lähiöprojekti tuki myös Kurkimäen korttelitalon liikuntasalin toimintaedellytyksiä, koska siten voitiin pitää tila käytössä hallintokuntien asiaa koskevien neuvottelujen ajan.

Toimintakertomuksessa kuvataan myös lähiöprojektin 10-vuotisjuhlavuoden tapahtumia, julkaisuja ja näyttelyitä sekä tarkastellaan projektin toiminnan näkyvyyttä mediassa ja aiheita, jotka ovat ylittäneet uutiskynnyksen. Vuonna 2006 julkaistiin projektin internet-sivuilla yli 60 uutista projektin toiminnasta. Viestinnän kehittämiseksi lähiöprojektille laadittiin viestintästrategia. Sen tavoitteena oli lähiöiden julkisuuskuvan muuttaminen myönteiseksi ja lähiöiden arvostuksen kohottaminen.

Sammandrag

Den 2 maj 2005 godkände stadsstyrelsen projektplanen för förortsprojektet för åren 2005–2007. Projektets verksamhetsidé är att höja förorternas dragningskraft. Förorterna ses som unika stadsdelar. Projektets vision är 'Trivsamt och tryggt förortsboende för barnfamiljer'. Med detta vill man framhålla hur viktigt ett mångsidigt boende är för stadens livskraft och trygghet.

Förortsprojektet är ett samarbetsprojekt mellan stadens administrativa enheter. Ledningsgruppens ordförande är verkchef **Tuomas Rajajärvi** vid stadsplaneringskontoret, och projektets chef är arkitekt **Ulla Korhonen-Wälmä**, även hon från stadsplaneringskontoret,

Förortsprojektet finansieras huvudsakligen med medel ur de administrativa enheternas budgeter. De administrativa enheterna svarar även för projektets personal. De administrativa enheternas kostnader för deltagandet i projektet år 2006 uppgick till ca 0,5 miljoner euro. År 2006 hade förortsprojektet till sitt förfogande 465 000 euro för verksamhetens administration och för de regionala verksamheterna. Till dessa räknas aktivitetsutrymmena i förortsstationerna, partneskapsprojekten, familjearbetet, förortsmotionsverksamheten, förortsarkitekternas verksamhet, skötsel och städning av omgivningen, samt utvecklingsplaneringen.

De administrativa investeringarna i serviceutrymmen och förbättringar av miljön uppgick år 2006 till ca 1,8 miljoner euro. Till detta kom ett stöd på ca 1,5 miljoner euro från stadens förortsfond. Investeringarna gjordes i Rönnebacka, Kvarnbäcken, Jakobacka och Stapelstaden, samt i invånarparken Iso-Antti i Östra Centrum. Även det under förortsprojektet igångkörda projektet i samband med Gårdsbacka metrostation omfattas av investeringarna.

Med stöd av lagen om statstöd (688/2001) att för utvecklingen av förorterna år 2006 beslöt Statens bostadsfond 2.6.2006 att anslå ett 1,8 miljoner euros tids- och bostadsområdesbundet stöd till huvudstadsregionens kommuner. Av detta reserverades 616 000 euro för Helsingfors' investeringar i Kvarnbäcken, bostadsområdet i Östra Centrum, Gårdsbacka/Stensböle, Rönnebacka, Stapelstaden och Jakobacka. Det villkorliga förhandsbeslutet om stöden för åren 2007–2010 uppgick till sammanlagt 2,815 miljoner euro. Kostnaderna för de stödprojekt som förverkligades år 2006 uppgick till 6,79 miljoner euro. Av detta utgjorde statsstödet 10 %, eller 679 000 euro.

Förortsprojektet inriktar sig på fyra huvudmål som förverkligas selektivt inom vissa områden; inom några förverkligas alla fyra mål, medan inom andra endast ett eller två mål. Projektets mål är: (1) Områdets särdrag skall upplevas som attraktiva, (2) Miljön i förstadsområdena skall vara kvalitativt högstående, (3) Den trygga boendemiljön skall utgöra en konkurrensfördel för staden och (4) Invånarnas engagemang skall vara en resurs.

Skyddet av den moderna arkitekturen i Rönnebacka genom en stadsplan upplevdes även nationellt som en särskilt attraktiv faktor. Rönnebacka ingick i den internationella MAC 2006 - studien av saneringsmetoder för betongfasader som finansierades av EU, och i den internationella MAC 2006 -fältkursen i saneringsbyggande. De stadsbyggnadstekniska värdena kan även utgöra attraktiva faktorer i förorter från 1970-talet. Därför har anvisningar för hur det exceptionellt enhetliga Brobackaområdet bör utvecklas uppgjorts.

Särprägel och attraktiviteten har även ökat genom planeringen av tilläggsbyggande. Planerna för centrum i Stapelstaden och Gårdsbacka har också framskridit i stadsplaneringsprocessen. Stadsplanen för Rönnebacka och Jakobacka innehåller även en del kompletterande byggande. År 2006 inleddes planeringen av utbyggandet av ett område med främst små hus i Kvarnbäcken, öster om Ring I. En inbjudningstävling för planeringen av två centrala höghustomter ordnades i samband med en marköverlåtelse i Kvarnbäckens centrum.

Utvecklingen av förorterna förstärktes i Rönnebacka genom nya samarbeten. Samarbetsavtalet inom ramen för det regionala arbetet i Rönnebacka mellan Kalliola Settlement, förortsprojektet och Rönnebacka-föreningen är det första i sitt slag som socialförvaltningen ingått. Liknande avtal kommer socialverket att sträva efter att ingå även i fortsättningen. Det nya samarbetet kunde inledas snabbt tack vare att Kalliola Settlement anställde en områdesarbetare vid förortsstationen.

Ett byggnadsbestånd som är i gott skick och en god nivå på den allmänna stadsmiljön och grönområdena borgar för en förstklassig miljö. I enlighet med tidigare beslut har staten också utbetalat stöd för totalrenoveringar. Med dessa medel har bostadsaktiebolag i Gårdsbacka/Ärving och i Rönnebacka/Rönninge under år 2006 utfört totalrenoveringar till ett värde av uppskattningsvis ca 4,2 miljoner euro. Bostadsbolag som befinner sig inom områdena för förortsprojektet har under åren 1996–2006 totalrenoverat sina fastigheter till ett värde av över 85 miljoner euro, och för detta erhållit 8,5 miljoner euro i statsunderstöd. Trots att statens understöd har upphört är totalrenoveringen av byggnadsbeståndet ett av förortsprojektets viktigaste mål. Anvisningar för renoveringsmetoder uppgjordes för att stöda förverkligandet av skyddsplanen för Rönnebacka.

Tyngdpunkten i miljöförbättringarna låg år 2006 på sådana projekt som gällde livsmiljön för barn och unga. Till de viktigaste projekten hörde planen för ungdomsparken i Rönnebacka, där man speciellt tog i betraktande flickornas och terrängcyklisternas önskemål, planeringen av motionsparken i Jakobacka samt färdigställandet av byggnaden i invånarparken Iso-Antti i Östra Centrum, och av själva parken. Ett annat viktigt tema utgjordes av fotgängarmiljön och friluftsrutterna. Här kan nämnas den tävling som anordnades om lätttrafikbron vid Lillforsen och fär-

digställandet av lättrafikbron i Jakobacka. År 2006 vidtogs flera smärre åtgärder som strävade efter att förbättra och underhålla miljön. Dessa åtgärder hör visserligen till byggnadsverkets uppgifter, men med projektets medel kunde man satsa mera på trygghet och landskapsvärden. Utmärkande för år 2006 var uppgörandet av förbättringsplaner för ett flertal objekt. Dessa projekt fortsätter år 2007.

Otryggheten som rusmedelsbruket skapar i köpcentra togs även fram i förortsprojektet. Som ett samarbete mellan socialverket, Helsingfors stads faktacentral och projektet har en utredning gjorts om goda arbetsmetoder och erfarenheter, som använts vid åtgärder mot störande beteende i köpcentra, och den blev färdig år 2006. Det praktiska arbetet har fortgått bl.a. i det alternativa kaféet "Ostarin Onni" i Rönnsbacka.

Tryggheten är ett centralt tema i de strategier som uppgjorts i flera europeiska städer. Tryggheten var också temat för EU:s Urbact-program som startades år 2004 i stadsnätverket "Security". Förstadsprojektet har deltagit i detta nätverk som representant för Helsingfors Stad. Helsingfors stod värd kongressen Fear of crime, disorder and environment, som arrangerades av nätverkets temagrupp i februari år 2006. Nätverkets slutrapport presenterade speciellt Helsingfors' erfarenheter av att avlägsna graffiti och trygghetens betydelse för förbättrandet av miljön i förorterna.

Happenings, fester, och andra evenemang som invånarnas själva arrangerade med anledning av helgdagar och den egna kommunikationsverksamheten bidrog till att göra områdena i projektet kända på ett positivt sätt. Förortsprojektet deltog år 2006 som partner bland annat i invigningen av Glimmerparken i Rönnsbacka, i Rönninge/Rönnsbacka-dagen, grötfesten på Luciadagen, i musikfesten Suuntimo för unga i Stapelstaden, och i Kvarnmarknaden och Kvarnbäckendagen.

Nätverken i områdena kom till synes som samarbeten mellan stadens verk och de lokala aktörerna. Förortsprojektet stödde nätverket för familjesamarbete i Rönnsbacka och Fina Kvarnbäcken nätverken och verksamheter inom dessa nätverk. År 2006 arrangerades med förenade krafter från flera partners håll bland annat Sommarakademiveckorna i Rönnsbackaområdet, olika familjeläger och kurser där ungdomar hjälptes lära sig hantera sin livssituation, samt gruppverksamheter för att förstärka känslan av föräldraskap.

Familjearbetet inom barnskyddet i Kvarnbäcken har under flera år satsat på långsiktigt grupparbete. Erfarenheterna har utnyttjats vid Heikki Waris -institutet där gruppverksamheten har utvecklats. Man har även utvärderat den verkan verksamheterna har haft. Det riktade förortsprojektstödet till gruppverksamheten har gett de anställda en möjlighet att planera sin verksamhet mera långsiktigt än vad som skulle ha varit möjligt med egna medel. Utvecklandet av gruppverksamheten är en del av Social- och hälsoministeriets utvecklingsprogram för barnskydd 2004–2007.

Förortsstationerna har utgjort stödpunkter för projektets verksamheter. Då projektet överfördes till de administrativa enheter-

na som en del av enheternas normala verksamhet har förortsstationerna i det gamla Nordsjö och Gårdsbacka fortsatt den sociala verksamheten, och i Rönnsbacka strävar man efter att fortsätta i form av partnerskap. På dessa områden lämpar sig förortsstationernas utrymmen väl för en mångsidig invånarverksamhet. I Kvarnbäcken avslutades förortsstationens verksamhet som stödpunkt i slutet av år 2006 emedan förortsstationens centrala del, arbetsutrymmena, inte mera behövs. Områdesarbetet i Kvarnbäcken fortsätter emellertid som en normal verksamhet inom ramen för Socialverket. Även den av biblioteket upprätthållna tidningssalen fortsätter.

År 2006 har det gått 10 år sedan motionsverksamheten i förorterna inleddes. Formerna för motionsverksamheten i förorterna har utvecklats i samarbete mellan motionsverket och förortsprojektet på projektområdena, och verksamheten har utvidgats till att omfatta även andra områden. Verksamhetsidéen bakom förortsmotionen är att höja invånarnas livskvalitet, öka välfärden, förbättra verksamhetsförutsättningarna och höja trivselen i förorten. Förortsmotionen strävar efter att aktivera de som ur hälsosynpunkt inte rör sig tillräckligt, och att med motionens hjälp förhindra alienering. Arbetet i små grupper riktar sig till grupper som anses behöva motion och impulser, och som det är svårt att få att med i allmänna motionsgrupper.

Förortsmotionen är en del av motionsverkets etablerade verksamhet och bekostas till största delen av motionsverket. Medel för förortsmotionen anslogs av förortsprojektet i någon mån år 2006. Motion och evenemang som stöddes av projektet ordnades i Kvarnbäcken, Gårdsbacka, Jakobacka och Rönnsbacka. Tillsammans med förortsmotionen arrangerade förortsprojektet Stolpmotionstävlingen, en gemensam 10-årsfest, i Östra Helsingfors. Förortsmotionen deltog i motionsevenemang för hela familjen, såsom Motionskvarnens motionsupplopp, Sport på Beachen i Lillfors och Rastböle, sommarens öppningsjippon och Cityorienteringar i Jakobacka och Rönnsbacka.

Målet för förortsmotionen i Kvarnbäcken och Gårdsbacka är att utvidga kundunderlaget genom att ordna olika slag av basgymnastik, bollspel och gymnastik- och dansgrupper. Verksamheten har speciellt planerats med tanke på de äldre. Servicecentret i Jakobacka har fått en totalrenoverad för äldre anpassad motionssal. Förortsprojektet stödde även verksamheten i motionssalen i Tranbacka kvartershus, emedan man på det sättet fortsättningsvis kunde använda utrymmet medan förhandlingarna med de administrativa enheterna pågick.

Årsberättelsen redogör även för de evenemang och utställningar som arrangerades och de publikationer som utgavs med anledning av 10-årsjubileet. Projektets synlighet i media granskas även, liksom de ämnen som överskred nyhetströskeln. På projektets webbsidor publicerades år 2006 över 60 nyheter om projektets verksamhet. En kommunikationsstrategi uppgjordes för utvecklingen av kommunikationen. Syftet med den är att förändra den offentliga synen på förorterna i en mera positiv riktning, och att höja uppskattningen av förorterna.

➔ Kontula-seura antoi lähiöprojektille Kontula-mitalin kiitokseksi Kontulan kehittämistyöstä.

Abstract

The City Board of Helsinki adopted the project plan 2005–2007 of the Helsinki Neighbourhood Project on 2 May 2005. The operational concept of the Project is to improve the attractiveness of neighbourhoods. Neighbourhoods are seen as unique parts of the city. The vision of the project is “comfortable and safe neighbourhoods for families with children,” which emphasises the significance of a diverse residential structure for the vitality and safety of the city.

The neighbourhood project is a co-operation project between the city’s administrative branches. The chairman of the management team is **Tuomas Rajajärvi** from the City Planning Department. The project manager is architect **Ulla Korhonen-Wälmä** from the City Planning Department.

The resource allocation of the Neighbourhood Project takes place mainly within the budgets of the administrative branches of the city. The administrative branches are also responsible for the staff of the project. The operating costs of the administrative branches for participating in the project in 2006 were approx. € 0.5 million. In 2006 the Neighbourhood Project had € 465,000 as operating funds for administration and local operation, such as for the operation of the neighbourhood community centres as residents’ facilities, for partnership projects, for family work, for suburban sport, for the operation of neighbourhood architects, for maintenance and tidiness of the environment, and for planning of improvements.

The investment finances of the administrative branches, for improvements of service facilities and the environment, were approx. € 1.8 million in 2006. In addition the city’s neighbourhood fund granted an investment subsidy of approx. € 1.5 million. The investments concern Pihlajamäki, Myllypuro, Jakomäki and Tapulikaupunki, the Iso-Antti residents’ park in the East Centre and, as a project that started during the Neighbourhood Project, the Kontula metro station.

On 2 June 2006 the Housing Fund of Finland decided, by virtue of the Act on Discretionary Government Transfers (688/2001), to reserve fixed term neighbourhood-specific subsidy for the development of neighbourhoods in 2006. € 616,000 was allocated to Helsinki for investments in the East Centre residential area, Kontula-Kivikko, Pihlajamäki, Tapulikaupunki and Jakomäki. The conditional advance ruling concerning the 2007–2010 subsidies was € 2.815 M in total. The costs of the actual subsidised projects in 2006 were € 6.79 M of which the 10% government subsidy covered € 679,000.

The Neighbourhood Project focuses on four principal goals implemented selectively in certain neighbourhoods; in some neighbourhoods all goals are pursued and in some only one or two of them. The project goals are: (1) **Special features of a neighbourhood as factors of attraction**, (2) **Quality environment to neighbourhoods**, (3) **Safe living environment as a**

competitive factor of the city, and, (4) **Resident involvement as a resource**.

The nationally important preservation of Pihlajamäki modern architecture by means of city planning progressed as a special factor of attractivity. Pihlajamäki was included in the international EU funded MAC 2006 Modern Architecture Conservation Research and Training Project and in the international MARC 2006 Course in the Conservation of Modern Architecture. Values involved in urban structure can be a factor of attractivity also in the 1970’s neighbourhoods. Development guidelines were prepared for the exceptionally coherent Siltamäki area.

Uniqueness and attractivity were also increased by means of complementary construction design. The plans for Tapulikaupunki and Kontula centre progressed in the town planning process. Minor complementary construction was included also in the town plans of Pihlajamäki and Jakomäki. In 2006 planning started for complementary construction of single family houses also in Myllypuro east of the Kehä I ring road. In the area of central Myllypuro an architectural design competition was organised on the design of two relinquished, centrally located apartment house lots.

The development of neighbourhoods gained new momentum in Pihlajamäki through a partnership. For the Social Services Department the partnership agreement on area work in Pihlajamäki between Kalliolan Setlementti, the Neighbourhood Project, and Pihlajamäki-seura is the first of its kind. The Social Services Department aims at concluding similar agreements in the future as well. The new partnership started swiftly, as Kalliolan Setlementti hired an area worker to the community centre.

A quality environment consists of a building stock that is in good condition and of high standard of urban space and green areas. The government has still paid renovation subsidies subject to previous decisions based on which the value of renovations, carried out by housing companies in the Kontula–Vesala and Pihlajamäki–Pihlajisto areas, was approx. € 4.2 million in 2006. In all, during 1996–2006 housing companies located in the areas of the Neighbourhood Project carried out building renovations at more than € 85 million and received € 8.5 million as government renovation subsidies. In spite of the expiry of government subsidies the renovation of the building stock remains a major goal of the Neighbourhood Project. In support of the Pihlajamäki conservation area plan application, renovation guidelines were prepared for housing companies.

In 2006 the focus of environmental improvements was on projects dealing with the living environment of children and the youth. The most important projects were the Pihlajamäki youth park plan, in which girls’ wishes and mountain biking facilities were specifically taken into account, the Jakomäki sports park plan, and the completion of the East Centre Iso-Antti residents’

← Tuloksia lähiöprojektin 10 vuoden toiminnasta Myllypurossa ja Kontulassa esiteltiin kiertävän valokuvanäyttelyin.

→ Pihlajamäen suojeleminen on koko valtakunnan tasollakin merkittävä hanke lähiöiden modernin arkkitehtuurin suojelussa. Pihlajamäen tornitalot kohoavat Vantaanjoen varren maisemassa.

park building. Another important theme consisted of pedestrian environment and outdoor recreation routes, e.g. the competition concerning the Pikkukoski light traffic bridge and the completion of the Jakomäki light traffic bridge. In 2006 several minor environmental care and maintenance measures were carried out, which in principle were covered by the basic maintenance of the Public Works Department, but the project operation funds allowed more investments in safety and landscape values. The year 2006 was characterised by several improvement areas, the projects continue in 2007.

Insecurity of shopping centres due to intoxicant use was another topic in the Neighbourhood Project. The Social Services Department, City of Helsinki Urban Facts and the project completed in 2006 a co-operation report on good practices and experiences used in tackling with shopping centre disturbance problems. Practical operation has continued e.g. in the alternative Café "Ostarin Onni" in Pihlajamäki.

Safety has been clearly underscored in the strategies of many European cities. Security was also the theme of the SecurCity network of the EU's URBACT programme launched in 2004 in which the Neighbourhood Project participated as the representative of the city of Helsinki. In February Helsinki acted as the host of the network's Fear of Crime, Disorder and Environment meeting. Experiences of Helsinki about graffiti removal and significance of security for the improvement of neighbourhoods are presented in the final report of the network.

Residents' own events, festivities, special days and own media generated positive publicity for the project areas. In 2006 the Neighbourhood Project participated as partner in e.g. the following events: the opening ceremony of the Kiillepuisto park, the Pihlaja Day, and the Porridge Party on St. Lucia' day in Pihlajamäki; the Suuntimofest youth music festival in Tapulikaupunki; and the Myllymarkkinat event and the Myllypuro Day in Myllypuro.

Local networking was seen as co-operation between the city's administrative branches and as partnership with local bodies. The Neighbourhood Project supported the "family work partnership" network and the Good Myllypuro network, their projects and operation. As co-operation between many partners e.g. the following activities were organised in 2006: Pihlajamäki area Summer Academy week, family camps, and group

activity strengthening young people's life management, and parenthood.

In the family work of Myllypuro's child protection operation long-term groups have been organised for several years. The experiences were utilised in the development and impact assessment of the Heikki Waris Institute group work oriented modes. The Neighbourhood Project's allocated support to group activities has provided the workers with an opportunity to plan the operation with a longer span than with the operation funds of the Social Services Department. Developing group activities is part of the 2004–2007 Child protection development plan of the Ministry of Social Affairs and Health.

The neighbourhood community centre have formed the areal base for the project's operation. As the project is becoming normal operation of the city's administrative branches, the neighbourhood community centre of Old Vuosaari and Kontula have continued their work as operation of the Social Services Department and in Pihlajamäki continuity is pursued by means of partnership. In these areas the neighbourhood stations were suitable for a wide range of residents' activities. In Myllypuro the operation of the neighbourhood community centre as an operation base ended at the close of 2006 as its working spaces, the key part of the neighbourhood community centre, are no longer needed. However, the areal work of Myllypuro continues as normal operation run by the Social Services Department, as does the operation of the newspaper/magazine reading room maintained by the library.

In 2006 the suburban sports operation has continued for 10 years. The mode of operation for suburban sports has been developed as co-operation between the City of Helsinki Sports Department and the Neighbourhood Project in the project areas, and the operation has expanded to other areas as well. The operation principle of suburban sports is to improve residents' quality of life, well-being and working capacity and the living comfort of the neighbourhood by means of fitness sports. The goal of suburban sports is to activate people who take too little exercise and to prevent social exclusion by means of fitness sports. Small group work is targeted to people for whom fitness exercise and stimuli is considered important and whose exercise practice cannot take place in ordinary fitness sports groups.

Suburban sports has become standard operation run by the City of Helsinki Sports Department and mainly funded by it. Suburban sports received some support from the Neighbourhood Project operation funds in 2006. Sports operation and events supported by the Project were organised in Myllypuro, Kontula, Jakomäki and Pihlajamäki. The Neighbourhood Project organised a mutual 10-year anniversary event, the Tolppa fitness sports games, in the eastern Helsinki. Suburban sports participated in the family sports events such as the events at Liikuntamylly, the Sports on the Beach events in Pikkukoski and Rastila, the summer season opening events, and the City Orienteering competitions in Jakomäki and Pihlajamäki.

The suburban sports of Myllypuro and Kontula aimed at further expanding the range of participants by organising easy basic fitness exercise sessions, ball games, gymnastics, and

dance groups. The operation was specifically targeted for senior citizens. A fitness exercise gym suitable for senior citizens was renovated in the Jakomäki service centre. The Neighbourhood Project also supported the operation of the fitness sports hall of the Kurkimäki city block house, as thus it was possible to keep the space in use during the negotiations concerning the administrative branch issue.

The annual report also describes the events, publications and exhibitions of the 10th anniversary and discusses the visibility of the project operation in the media and topics that received publicity in the media. In 2006 more than 60 news items about the project operation were issued on the project's web site. A communication strategy was prepared for the Neighbourhood Project for developing the communication. Its aim was to make the public image of neighbourhoods positive and to increase the appreciation of neighbourhoods.

3 Lähiöprojektin toimintaperiaate

3.1 Toiminta-ajatuksena lähiöiden vetovoiman lisääminen

Kaupunginhallitus hyväksyi 2.5.2005 Helsingin lähiöprojektin projektisuunnitelman kaudelle 2005–2007. Projektin toiminta-ajatuksena on lähiöiden vetovoimaisuuden parantaminen. Lähiöt nähdään omaleimaisina kaupunginosina, joilla on paikkansa ja arvonsa Helsingin kasvussa pääkaupunkina ja aikansa arkitehtuurin kuvastajana.

Projektin visiona on ”Viihtyisät ja turvalliset esikaupungit lapsiperheille”. Päämääränä on saada lähiöt eli esikaupunkien kerrostaloalueet vastaamaan lapsiperheiden asumistavoitteita. Monipuolinen ja tasapainoinen asukasrakenne pitää lähiöt ja kaupungin elinvoimaisena, mikä on myös turvallisuuden varmin tae.

Lähiöprojekti keskittyy neljään päätavoitteeseen, joita toteutetaan valikoiden tietyillä alueilla, joillakin kaikkia ja joillakin vain yhtä tai kahta tavoitetta. Projektin tavoitteet ovat: ① Alueen erityispiirteistä vetovoimatekijöitä, ② Laadukas ympäristö esikaupunkialueille, ③ Turvallinen asuinympäristö kaupungin kilpailutekijäksi ja ④ Asukasosallisuus voimavaraksi.

Toimintakaudella 2005–2007 painotetaan koillisia esikaupunkia, Pihlajamäkeä, Tapulikaupunkia, Siltamäkeä ja Jakomäkeä. Aikaisempien itäisten projektialueiden toimintaa siirretään hallintokuntien normaalksi toiminnaksi.

3.2 Lähiöprojektin organisointi

Lähiöprojekti on hallintokuntien yhteistyöprojekti. Johtoryhmän puheenjohtajana toimii virastopäällikkö Tuomas Rajajärvi kaupunkisuunnitteluvirastosta. Muut johtoryhmän jäsenet ovat talous- ja suunnittelukeskuksesta, kaupunkisuunnitteluvirastosta, kiinteistövirastosta, rakennusvalvontavirastosta, rakennusvirastosta, sosiaalivirastosta ja EU:n Urban-ohjelmasta (*Liite 1*). Projektin käytännön toiminnasta ja hallinnosta vastaa projektipäällikkö Ulla Korhonen-Wälmä kaupunkisuunnitteluvirastosta.

Johtoryhmän lisäksi projektilla on alueellisen toiminnan ohjausryhmä, joka valmistelee mm. alueellisia hankkeita ja yhteistyötä sekä seuraa projektin toimintarahan käyttöä. Ohjausryhmässä on edustajia sosiaalivirastosta, liikuntavirastosta, rakennusvalvontavirastosta ja rakennusvirastosta. Projektin toimintaan kytkeytyvät mukaan monet kaupungin hallintokunnat ja alueelliset toimijatahot. Näistä koostuva projektiverkosto osallistuu hankkeiden valmisteluun.

3.3 Lähiöprojektin resursointi

Lähiöprojektin resursointi tapahtuu pääosin hallintokuntien talousarvioiden puitteissa. Kaupunkisuunnitteluviraston lisäksi sosiaalivirasto, liikuntavirasto, rakennusvalvontavirasto ja talous-

ja suunnittelukeskus ovat asettaneet henkilöstöä projektin toimintaan. Lisäksi hallintokuntien henkilöstöä osallistuu projektin toimintaan eri tavoin. Hallintokunnat osallistuvat myös vuokra- ja toimintakulujen kustannuksiin. Käyttökustannukset olivat vuonna 2006 noin 0,51 M€.

Hallintokunnilta pyydettiin kustannustietoja lähiöprojektin kehittämisteemoihin liittyvistä investoinneista Myllypurossa, Pihlajamäessä, Tapulikaupungissa ja Jakomäessä. Palvelutilojen perusparannusta ja ympäristönparannusta koskeva hallintokuntien investointirahoitus oli vuonna 2006 noin 1,82 M€. Sen lisäksi investointeihin saatiin tukea kaupungin lähiörahosta noin 1,5 M€. Investoinnit koskevat Pihlajamäkeä, Myllypuroa, Jakomäkeä ja Tapulikaupunkia ja Itäkeskuksen Iso-Antin asukaspuistoa sekä lähiöprojektin aikana käynnistyneenä hankkeena Kontulan metroasemaa. Projektialueiden ympäristöinvestoinnit olivat selvästi edellistä vuotta pienemmät (yhteensä 4,2 M€ vuonna 2005), mikä johtuu siitä, että monet koillisten alueiden parannushankkeet ovat vielä suunnitteluvaiheessa.

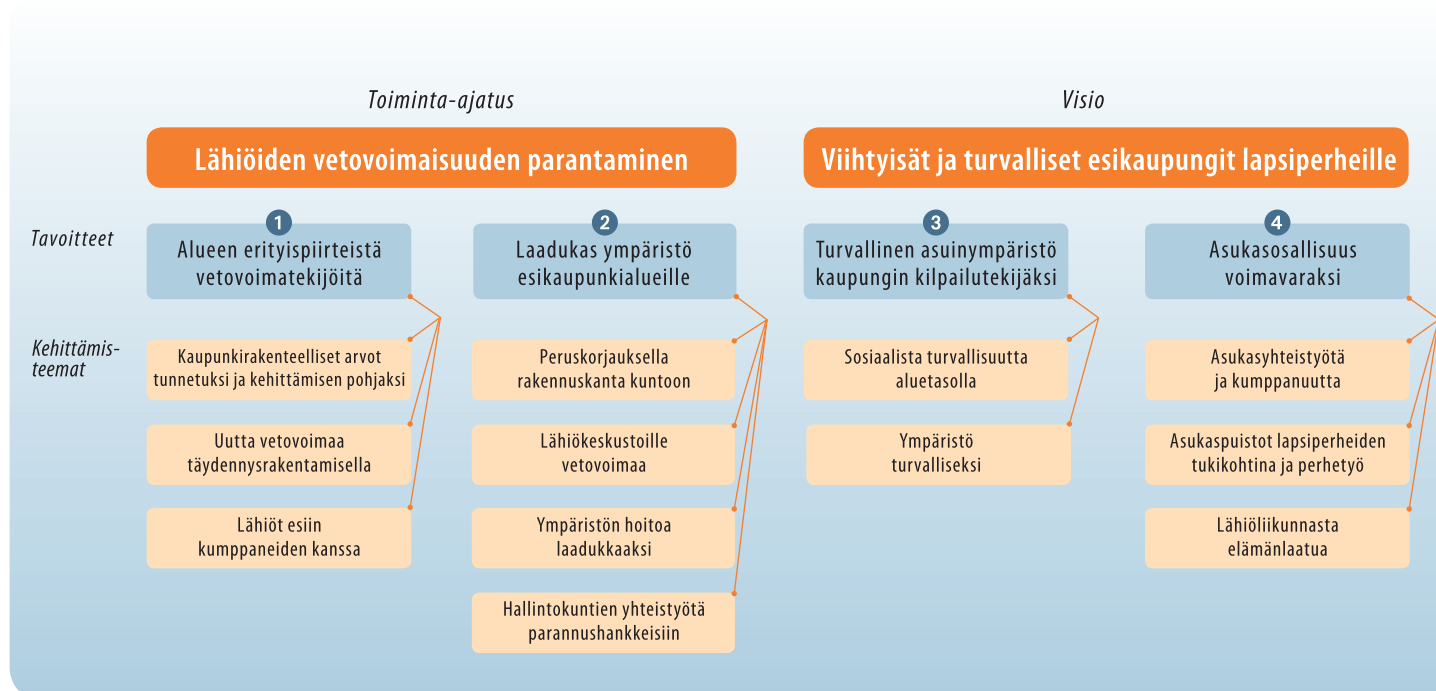
Lähiöprojektilla oli vuonna 2006 käytössä 465 000 € toimintarahaa hallinnointiin ja alueelliseen toimintaan. Toimintarahaa käytettiin lähiöasemien toimintaan asukastiloina, asukas-yhteistyöhön ja kumppanuushankkeisiin, perhetyöhön, lähiöliikuntaan, lähiöarkkitehtien toimintaan, ympäristön hoitoon ja siisteyteen sekä parannusten suunnitteluun. Projektin toimintarahan käyttö oli delegoitu hallintokuntien käyttöön seuraavasti: kaupunkisuunnitteluvirasto 172 000 €, rakennusvirasto 160 000 €, rakennusvalvontavirasto 13 000 €, liikuntavirasto 30 000 € ja sosiaalivirasto 90 000 €.

Sosiaalitoimella oli vuonna 2006 varhaisen tuen erityisrahoitusta lähiöprojektin alueilla noin 66 000 € palkkakuluihin lapsiperheille kohdistuviin palveluihin. Myllypuron ja Kontulan alueille on kohdistunut merkittävää lisärahoitusta EU:n Urban II -ohjelmasta. Urban II -ohjelma selostaa hankkeitaan ja rahoitusta tarkemmin omassa toimintakertomuksessaan.

3.4 Valtion asuntorahaston asuntoaluekohtainen avustus

Valtion asuntorahasto päätti 2.6.2006 varata pääkaupunkiseudun kunnille valtionavustuslain (688/2001) nojalla määräaikaista asuntoaluekohtaista avustusta lähiöiden kehittämiseen vuodelle 2006. Helsingille varattiin avustusta 616 000 € Myllypuron, Itäkeskuksen asuinalueen, Kontula-Kivikon, Pihlajamäen, Tapulikaupungin ja Jakomäen investointeihin. Samalla asuntorahasto teki ehdolliset ennakkopäätökset vuosina 2007–2010 myönnettävistä avustuksista, yhteensä 2 815 000 €.

Vuonna 2006 em. lähiöissä toteutettujen avustuskohdeiden kustannukset olivat 6,79 M€, josta 10 %:n valtion avustuksen osuus on 679 000 €. (Valtion avustusta haettiin useam-

paan kohteeseen kuin lähiöprojektin resursoinnissa on edellä mainittu.)

3.5 Lähiöprojektin arviointi ja tutkimustyö

Lähiöprojektin seuranta ja arviointi on tapahtunut Helsingin tietokeskuksen vetämänä koko projektin ajan. Myös toimintakausi 2005–2007 tullaan arvioimaan tietokeskuksen johdolla. Tie-

tokeskuksen, sosiaaliviraston ja lähiöprojektin tilaama tutkimus urbaanin päihdetyön menetelmistä valmistui vuonna 2006. Sosiaalikehitys Oy:n ”Kaupunkipäihdetyön haasteet ja toimintakäytännöt – arviointitutkimus” tarkastelee työtapoja, joilla pyritään vähentämään lähiökeskusten turvattomuuden tunnetta aiheuttavaa häiriökäyttäytymistä. Uutena tutkimuksena käynnistyi selvitys perhetyössä käytetyistä ryhmätötyötapoista. Selvitys on osa projektin arviointia.

4 Projektin tavoitteiden toteuttaminen vuonna 2006

↑↑ Pihlajamäessä järjestettiin kenttäkurssi osana kansainvälistä EU-rahoitteista MAC-betonijulkisivujen korjausmenetelmien tutkimushanketta. Betoninäytteistä selviää rakennuksen kunto.

4.1 Alueen erityispiirteistä vetovoimatekijöitä

4.11 Lähiöt suojelukohteena

Pihlajamäki on koko valtakunnan tasollakin pioneerihanke lähiöiden modernin arkkitehtuurin suojelussa. Kaupunkisuunnittelulautakunta puolsi 4.5.2006 alueen 1960-luvulla rakennetun osan suojelua asemakaavalla. Pihlajamäki sisältyi kansainväliseen EU-rahoitteiseen MAC 2006 -betonijulkisivujen korjausmenetelmien tutkimukseen, joka valmistui kesällä 2006. Tutkimuksen vetäjä oli Tampereen teknillinen yliopisto ja siihen osallistivat mm. Helsingin ja Göteborgin teknilliset korkeakoulut, rakennussuojelujärjestö ICCROM sekä Alvar Aalto Akatemia ja museovirasto. MAC 2006 -hankkeeseen kuuluvan kansainvälisen kenttäkurssin kohteena oli myös Pihlajamäki. Kurssille osallistui 22 rakennusalan ammattilaista 14 eri maasta. Kurssilaiset osallistuivat mm. erään taloyhtiön kuntotutkimukseen.

Kaupunkirakenteelliset arvot voivat olla vetovoimatekijä myös 1970-luvun lähiössä. Poikkeuksellisen yhtenäisen Siltamäen arvoja ja kehittämistarpeita on analysoitu kaupunkisuunnittelu- ja rakennusvalvontaviraston sekä kaupunginmuseon yhteistyönä. Aluetta koskevat kehittämisohjeet valmistuvat vuonna 2007.

Lähiöprojektin järjestämällä Helsinki-päivän kiertoajeluilla voitiin todeta, että lähiöitä ei nähdä samankaltaisena massana enää ns. suuren yleisön silmissäkään, vaan niiden erityispiirteet, esim. Pihlajamäen arkkitehtuuri herättivät suurta kiinnostusta.

4.12 Uutta vetovoimaa täydennysrakentamisella

Vuonna 2005 valmistuneet täydennysrakentamisen ideasuunnitelmat etenivät kaavoitusprosessissa. Pientä täydennysrakentamista, kaksi atrium-talokorttelia ja tutkija-asuintalon laajennus sisältyi Pihlajamäen suojelukaavaan ja Jakomäen liikuntapuistoalueen asemakaavaan uusi rivitalokortteli. Tapulikaupungin täydennysrakentamisen periaatteet kaupunkisuunnittelulautakunta hyväksyi 28.9.2006. Tavoitteena on monipuolistaa asunto- ja asukasrakennetta rakentamalla perheasuntoja puistojen äärelle. Kokonaisuutena Tapulikaupunkiin suunnitellaan noin 25 000 kem² eli asuntoja noin 600 asukkaalle. (Tapulikaupungissa oli noin 8 500 asukasta vuonna 2006.) Kaavamuutokset laaditaan osa-alueittain.

Lähiöprojektin toimintakaudella käynnistynyt Kontulan keskustan kehittäminen edistyi myös, kun täydennysrakentamista ja ympäristön parannusta koskevat kehittämisperiaatteet hyväksyttiin kaupunkisuunnittelulautakunnassa 15.6.2006. Vuonna 2006 työ on jatkunut metron päälle rakentamista koskevilla teknisillä selvityksillä.

Myllypurossa jo hyväksytyt täydennysrakentamiskaavat mahdollistavat noin 120 000 kem² uutta asuinrakentamista eli noin

↑ Myllypurossa laadukasta täydennysrakentamista syntyy arkkitehtikilpailujen myötä. Kiviparintien 6:een nousee kutsukilpailun voittanut LUX, jonka tekijä on VVO Rakennuttaja Oy suunnittelijanaan Arkkitehtiryhmä A6 Oy. Kuva: Suunnittelijan havainnekuva.

3 000 uutta asukasta. (Mukana on myös Myllypuron puukaupunki, josta tehty valitus odottaa ratkaisua.) Vuonna 2006 käynnistyi suunnittelu myös Kehä I:n itäpuolella. Vireillä on tiivistä pientalovaltaista asumista noin 2000 asukkaalle.

Myllypuron voimakas uudistaminen on perusteltua väestökehityksen ja entisen kaatopaikan heikentämän vetovoiman takia. Täydennysrakentamisesta on kerrottu tarkemmin toimintakertomuksen Myllypuro-luvussa.

Uusi vetovoima lähiöihin ei synny täydennysrakentamisen määrällä, vaan laadulla. Myllypurossa laatuun pyritään arkkitehtikilpailujen avulla. Vuonna 2006 järjestettiin tontinluovutukseen liittyen kutsukilpailu kahden keskeisen kerrostalotontin asunostosuunnittelusta. Kilpailun tulos oli erinomainen ja hanke etenee myönteisesti.

4.13 Pihlajamäen aluetyölle uusi kumppanuusmalli

Lähiöprojekti on toiminut Pihlajamäessä vuodesta 2000. Tuoloin toimintansa aloittaneella lähiöasemalla työskenteli kaupun-

↑ Yhteistoiminnalla ja kumppanuudella saavutetaan parhaat tulokset lähiöiden kehittämisessä. Pihlajamäessä alkanut Kalliolan settlementin, sosiaaliviraston, Pihlajamäki-seuran ja lähiöprojektin aluetyö tuo alueen asukkaille uusia harrastusmahdollisuuksia ja tapahtumia.

gin työntekijöinä lähiöarkkitehti ja lähiöliikuttaja, mutta ei sosiaaliviraston palkkaamaa lähiö- tai aluetyöntekijää kuten Kontulassa ja Myllypurossa. Lähiöprojekti on kuitenkin vuosien varrella tukenut alueellista työtä monin tavoin.

Alkusyksystä 2006 Pihlajamäen aluetyö sai uutta voimaa ja näkyvyyttä, kun sitä ryhdyttiin toteuttamaan sosiaaliviraston, Kalliolan Settlementin, lähiöprojektin ja Pihlajamäki-seuran kumppanuustoimintana. Aluetyön ja kansalaistoiminnan tavoitteena on lisätä alueen hyvinvointia ja viihtyisyyttä sekä edistää asukasosallisuutta ja verkostoitumista. Sosiaalitoimelle Pihlajamäen aluetyön kumppanuussopimus osapuolten kesken on ensimmäinen laatuaan. Vastaavia sopimuksia sosiaalivirasto pyrkii tekemään jatkossakin isommista yhteisistä hankkeista, joilla tavoitellaan toimijoiden ja kumppaneiden sitoutumista alueelliseen kehitystyöhön pitkällä tähtäyksellä. Kumppanuussopimuksen mukaisesti kumppanuuskeskusteluissa käydään läpi toiminnan sisältöä, kumppaneiden tulevia linjauksia ja yhteistyöodotuksia.

Kalliolan settlementti on palkannut lähiöasemalle aluetyöntekijän, joka koordinoi Kalliolan, pohjoisen sosiaaliaseman ja perhekeskuksen, Pihlajamäki-seuran sekä lähiöprojektin yhdessä käynnistämää jo meneillään olevaa toimintaa, käynnistää uutta toimintaa ja yhteistyöhankkeita sekä kehittää toimintamalleja alueen asukkaiden käyttöön. Aluetyöntekijä koordinoi alueellisten tapahtumien järjestämistä ja kokoaa niitä varten toimijat yhteen, hän verkottaa toimijoita toimivan asukas-yhteistyön kehittämiseksi, kehittää lähiöasemaa asukastilana ja erilaisen ryhmätoiminnan paikkana sekä käynnistää Pihlajamäessä Kalliolan toimintoja esim. seniorien atk-opetusta, NeRä -neuvontatyötä ja kansalaisopistotoimintaa. Aluetyön toimintasuunnitelma on vuosille 2006–2007.

Uusi kumppanuus käynnistyi ripeästi. Vuonna 2006 alkoivat Kalliolan hankkeina senioreiden atk-opetus lähiöasemalla, Perhe elämään -hanke osana päihdeperhekeskuksen kehittämis-hanketta sekä kohdennettu poikaryhmä alueen varhaisnuorille. Lähiöasemalla kokoontuu useampikin sosiaaliviraston järjestämä tai lähiöprojektin tukema asukasryhmä.

4.2 Laadukas ympäristö esikaupunkialueille

Laadukas ympäristö koostuu rakennuskannan kunnosta, julkisen kaupunkitilan ja viheralueiden laadusta ja toiminnoista sekä viihtyisyyteen vaikuttavasta ympäristöhoidosta. Lähiöiden vetovoiman kannalta erityisen tärkeitä kehittämiskohteita ovat ostoskeskukset ympäristöineen.

4.2.1 Korjaustapaohjeita peruskorjaukseen

Edellisen lähiöprojektikauden alueilla eräät asunto-osakeyhtiöt saattoivat hyödyntää niille silloin myönnettyjä valtion korjausavustuksia vielä vuonna 2006, jolloin peruskorjauksia tehtiin 4,2 M€:n arvosta. Nykyisin avustuksia on mahdollista hakea valtion asuntorahastolta kuntotutkimuksiin ja hissien rakentamiseen.

Asunto-osakeyhtiöiden korjauskustannukset lähiöprojektin alueilta ja ajalta 1996–2006 (M€)

alue	1996–1999	2000–2003	2004–2006	yhteensä
Pihlajamäki		5,05	3,28	8,33
Pihlajisto	1,63	4,52	4,06	10,21
Myllypuro	5,91	6,13	2,95	14,99
Kontula	10,57	12,07	6,20	28,84
Vesala		0,50	0,17	0,67
Vuosaari	11,54	10,56	0	22,10
Yhteensä	29,65	38,83	16,66	85,14

(laskelma pohjautuu myönnettyihin avustuksiin, jotka ovat 10 % hyväksytyistä kustannuksista)

Valtion avustusten päättymisestä huolimatta rakennuskannan peruskorjauksen edistäminen on lähiöprojektin tärkeitä tavoitteita. Rakennusvalvontavirastossa toimivien lähiöarkkitehtien keskeisiä yhteistyötahoja ovatkin taloyhtiöt. Pihlajamäen suojeluasemakaavan soveltamisen tueksi rakennuslautakunta tulee antamaan kerrostaloja koskevan korjaustapaohjeen. Ohjeiden valmistelun on tehnyt lähiöarkkitehti rinnan kaavoituksen kanssa. Ohjeissa käsitellään kunkin talotyyppin erityispiirteitä, arvoja, rakennustekniikkaa ja yleisiä betonijulkisivujen korjaamiseen liittyviä kysymyksiä sekä esitetään rakennusosakohdaisesti suositeltavat korjaustavat. Ohjeiden valmistelussa käytettiin rakennusvalvontaviraston asiantuntijoiden lisäksi DI Aimo Heimalan / Finnmap Consulting Oy ja Tampereen teknillisen yliopiston erikoistutkija, tekn.lis. Jukka Lahdensivun asiantuntemusta. Ohjeet on laadittu laajassa vuorovaikutuksessa taloyhtiöiden kanssa. Pihlajamäen ns. Hakan alueelle laadit-

tiin vielä erikseen alkuperäiseen väritykseen pohjautuva väriopas ”Värillä on väliä”.

Korjaustapaohjeita valmistellaan myös Siltamäen alueelle, missä kaikki alueen 54 kerrostaloa ovat ulkonäöltään samankaltaisia. Siltämäessä korjaustapaohjeiden tavoitteena on, että alueen korjauksissa taloyhtiöt edelleenkin noudattaisivat yhtenäisiä periaatteita.

Tapulikaupunkiin ei laadita vastaavia korjaustapaohjeita, koska alueella ei ole Pihlajamäen ja Siltamäen kaltaisia suojeluarvoja. Tapulikaupungissa järjestettiin Helsingin hissiprojektin kanssa asukastilaisuus hissirakentamisen edistämiseksi.

4.22 Ympäristöparannuksessa suunnittelun aikaa

Vuoden 2006 ympäristöparannuksen painopiste oli lasten ja nuorten elinympäristöä koskeissa hankkeissa, kuten asukaspuistossa, kouluissa, nuorisotiloissa ja -puistossa. Toinen tärkeä teema oli jalankulkuympäristö ja ulkoilureitit. Vuodelle 2006 oli leimallista usean parannuskohteen suunnittelu, hankkeet jatkuvat vuonna 2007.

Ympäristöparannuksen tie parannustarpeen esille tulosta toteutukseen on pitkä ja kiemurainen. Asukkaiden ja tilojen käyttäjien, erityisesti nuorten on vaikea hahmottaa, miten monia vaiheita hankkeen on käytävä läpi, ennen kuin avajaisjuhlia vietetään. Lähiöprojektinkin toimintakertomuksissa sama parannushanke esiintyy monena vuonna, mutta eri vaiheessa. Hyvä esimerkki valmisteluvaiheista on Pihlajamäen nuorisopuisto.

Parempaa ympäristöä nuorten aloitteesta ja osallistumisella

Pihlajamäen nuorisopuiston lähtökohtana oli lähiöprojektin rahoitustuella vuonna 1997 rakennettu skeittipaikka, joka kovassa käytössä rappeutui aika pian. Esityksiä kunnostukseen tuli käyttäjiltä ja lähistön asukkailta. Lähiöprojekti kokosi yhteen toimijat, hallintokunnat ja käyttäjät, keväällä 2004 ja käynnisti ideasuunnittelun, mihin kytkettiin vahvasti nuorten osallisuus. Hesan Nuorten Ääni -kampanjan (opetusviraston ja nuorisosiainkeskuksen osallisuushanke) järjestämässä Nuorten avoimet forumit -tapahtumassa vuonna 2004 nuoret esittivät uudenlaisen, myös tyttöjen toiveet huomioivan nuorisopuiston rakentamista. Ideasuunnitelma valmistui vuoden 2004 lopussa.

Ideasuunnittelun yhteydessä selvisi, että puiston rakentaminen edellyttää asemakaavan muutosta mm. liikenneyhteyksien takia. Kaavamuutos kävi läpi kaikki osallisuus- ja lausuntovaiheet ja sai lainvoiman kesällä 2006. Kaavan valmisteluvaiheen aikana nuorisopuiston toteuttamiseksi etsittiin rahoitusta, mitä saatiinkin lähiörahosta vuonna 2005. Tämä mahdollisti hankkeeseen kuuluvan huoltorakennuksen hankesuunnitelman käynnistämisen kiinteistöviraston tilakeskuksessa.

↑↑ Nuoret ovat olleet aktiivisesti mukana Pihlajamäen nuorisopuiston suunnittelussa. Monipuoliseen puistoon on tulossa mm. taito- ja maastopyöräilyalue sekä tyttöjen toiveiden mukainen keinupuisto amfi-ulkoilmakatsomoihin.

Vuonna 2006 tilakeskus jatkoi huoltorakennuksen suunnittelua ja rakennusvirastossa käynnistettiin itse nuorisopuiston suunnittelu, johon taas sisältyi laaja yhteistyö puiston tulevien käyttäjien kanssa. Yhteistyön tuloksena puiston toiminnot monipuolistuivat, esim. maastopyöräilyn osuus voimistui, ja tyttöjen toiveita otettiin huomioon jopa kalustemallien ja värityksen kehittämisessä. Nuorisopuiston rakentaminen alkaa kesällä 2007.

Jakomäen koulujen ja liikuntapuiston parantaminen muistuttaa prosessina Pihlajamäen nuorisopuistoa. Jakomäessä ideasuunnitelma valmistui eri hallintokuntien ja käyttäjien yhteistyönä vuoden 2005 lopussa. Sen pohjalta laadittiin asemakaavan muutos, jonka kaupunkisuunnittelulautakunta hyväksyi 24.8.2006. Liikuntavirasto käynnisti omasta puolestaan liikuntapuiston suunnittelun vuonna 2006. Työ jatkuu vuonna 2007.

Nuorten elinoloja parantavat myös koulujen ja nuorisotilojen kohennukset. Mainittavimpia koulujen sisätilojen peruskorjauksia toteutettiin Myllypuron yläasteella ja Jakomäen ala-asteella. Nuorisotalojen kunnostusta suunniteltiin Pihlajamäessä ja Tapulikaupungissa. Parannustyöt toteutetaan vuonna 2007 lähiörahoston tuella.

Lapset ja lapsiperheet ovat Itäkeskuksen Iso-Antin asukaspuiston pääkäyttäjiä. Uusi moderni puistorakennus valmistui keväällä ja piha leikkialueineen syksyllä 2006. Asukaspuistossa on toimintatilaa lasten lisäksi kaiken ikäisille lähialueiden asukkailla, joilla ei aikaisemmin ole asukastiloja ollutkaan.

Sujuvuutta kevyeen liikenteeseen

Vantaanjoen varsi on koillisten lähiöiden tärkein ulkoilualue ja maisemakokonaisuus. Sen ulkoilukäyttöä on lähiöprojektin yhteistyöllä jo kunnostettu Pikkukosken uimarannalla. Ulkoilualueiden uudet kalusteet ja välineet sijoitetaan paikoilleen ensi vuonna. Ulkoiluyhteyksien parantamiseksi järjestettiin lähiörahaston tuella vuonna 2006 kutsukilpailu Vantaanjoen ylittävstä kevyen liikenteen sillasta. Voittajaksi valittiin insinööritoimisto Pontek Oy:n elegantti ehdotus.

Jakomäessä saatiin näkyvää tulosta. Lähiörahaston tuella valmistui kevyen liikenteen silta moottoritien yli Kivikkoon. Silta avaa ulkoiluyhteydet jakomäkiläisille aina meren rannalle saakka ja toisaalta itähelsinkiläisille Jakomäen kautta Vantaan maalaismaisemiin. Sillan valaistukseen kiinnitetään erityishuomiota, valaistussuunnitelma on valmisteilla.

Pienehköjä, mutta jalankulkijoille tärkeitä parannuksia olivat uudet portaat Pihlajamäen Kiillepuistosta Pihlajanlaaksoon. Metallinen porras on kehitetty helposti huollettavaksi ja vastaavaa mallia tullaan käyttämään muissakin kohteissa.

Liikunta lähiöiden vahvuutena

Myllypuron liikuntapuistoa on parannettu vähitellen viime vuosina. Vuonna 2006 käynnistyi jalkapalloilun harjoitushallin suunnittelu. Halli sijoittuu lähelle Myllypuroa ArenaCenterin eteläpuolelle ja tuo erinomaisen täydennyksen Myllypuron liikuntapuiston tarjontaan.

Uusi suunnittelukohde oli myös Jakomäen uimahallin peruskorjaus. Tavoitteena on teknisten korjausten lisäksi laajentaa sisäänkäyntiosaa ja parantaa hallin edustan viihtyisyyttä ja liikenteen toimivuutta. Uimahalli ja yläasteen koulu ovat samaa rakennusta ja epävarmuus koulujen lopettamisesta heijastuu myös uimahallin korjaukseen.

➔ Tapulikaupunkilaiset istuttivat viihtyisyyttä lisäävät kesäkuukat Tapulikaution.

4.23 Siisteys ja hoito luovat viihtyisyyttä

Lähiöprojektin asukaspalautteissa toivotaan jatkuvasti parempaa ympäristön hoitoa. Vuonna 2006 tehtiin useita pienehköjä ympäristön kunnostus- ja hoitotoimia, jotka kyllä ovat rakennusviraston perushoidon piirissä, mutta projektin toimintarahalla voitiin panostaa enemmän turvallisuuden ja viihtyisyyden parantamiseen ja maisema-arvoihin.

Maiseman hoitoon liittyviä huonokuntoisten ja kuivuuteen kuolleiden puiden ja risukkojen raivauksia sekä pensaiden uusimisia ja nurmikkojen kunnostuksia tehtiin Pihlajamäentien varressa, Jakomäessä ja Tapulikaupungissa Tikkuritien puistometsissä ja Syökärinpolun puistikoissa. Pihlajamäen Vuolukivenpuiston kalusteita uusittiin 1960-luvun henkeen sopiviksi käyttämällä samoja malleja kuin Kiillepuiston peruskorjauksessa. Kontulan ostoskeskusalueella kohennettiin Emännänpolun alikulun ostarin puoleiset luiskat terassoiduin graniittimuurein ja istutuksin.

Hiidenkirnut ovat Pihlajamäen ainutlaatuinen luontokohde ja nähtävyys. Ne ovat varsin suosittuja tutustumiskohteita. Jotta niihin jatkossakin voisi tutustua turvallisesti, laadittiin katselutaisojen, portaiden ja turvarakenteiden parannussuunnitelma.

Onnistunut ympäristön viihtyisyyden vaaliminen on konkreettista asukasyhteistyötä. Myllypurossa kunnostettiin alueen

➡ Pikkukosken/Viikinmäen kevyen liikenteen siltakilpailun voitti Insinööri-tomisto Pontek Oy:n ehdotus. Silta parantaa huomattavasti yhteyksiä Vantaanjoen Pikkukosken uimarannalle.

Kuva: Suunnittelijan havainnekuva.

➡ Kaupunkipäihdetyön haasteet ja toimintamallit -selvityksessä tutkijat vertailivat hyviä työtapoja ja kokemuksia, joita on käytetty ostoskeskusten häiriöihin. Hyvää palautetta sai selvitykseen sisällyntä matalan kynnyksen paikka Vaihtoehtokahvila Ostarin onni, jonka asiakkaat viihtyvät ostarin lisäksi lumikenkäilyn parissa.

nuorison aloitteesta pelikenttä. Rakentamaton ja sorapintainen tontti päällystettiin asfalttipintaiseksi pelailuun sopivaksi lähiliikuntapaikaksi. Tapulikaupungissa asukkaat istuttivat lähioarkkitehdin kanssa Tapuli-aukiolle näyttävät kesäkukkaistutukset, jotka jäsensivät ja elävöittivät aukiota. Perinteisiä siivoustalkoita pidettiin tänäkin vuonna.

4.24 Lähiökeskustoille vetovoimaa

Pihlajamäen ostoskeskuksen kehittämisestä on keskusteltu kaupungin ja ostoskeskusyhtiöiden kesken jo muutaman vuoden. Ostoskeskuksen 1960-luvun osa sisältyy suojelukaavaan suojelumääräyksiin. Sen sijaan uudemmalle 1970-luvun osalle on ideoitu kahta vaihtoehtoa, purkamista osittain tai kokonaan ja uutta liiketilojen ja asuntojen täydennysrakentamista. Ostoskeskuksen monitahoiset liikennejärjestelyt kaipaavat parantamista joukko-liikenteen, liikenneturvallisuuden, kevyen liikenteen yhteyksien, pysäköinnin ja kaupan liikenne- ja huoltojärjestelyjen osalta. Nyt suojelukaavoituksen ja liikenneperiaatteiden suunnittelun edistysessä neuvottelut ovat aktivoituneet kaupungin kiinteistötoimen (kaupunki on myös osakkeenomistajana mukana toisessa yhtiössä) ja ostoskeskuksen omistajatahojen kesken.

Kontulassa ostoskeskusalueen kehittämistä tapahtui vuonna 2006 monella eri tasolla:

- Kaupungin laatimat koko aluetta koskevat täydennysrakentamisen ja kehittämisen periaatteet hyväksyttiin kaupunkisuunnittelulautakunnassa. Suunnittelu jatkui metron päälle rakentamisen teknisinä selvityksinä.
- Metroaseman peruskorjaus käynnistyi. Korjaus sisältää mm. uudet liukuportaat, hissit, lippuhallin laajennuksen ja laituri-tason parannuksen. Myös Urheiluhallit Oy:llä on käynnissä Kontulan uimahallin täydellinen peruskorjaus.
- Ostoskeskuksen liiketilojen omistajayhtiöt ovat Urban-ohjelman tuella suunnitelleet omasta puolestaan ostoskeskuksen kunnostusta. Vuonna 2006 toteutettiin alueen opastus ja nettisivut (www.kontulanostari.com), laadittiin suunnitelmat valaistuksen ja leikkialueen parantamiseksi sekä taide-teoksen kunnostamiseksi. Yhtiöiden tarkoituksena on toteuttaa parannuksia vuonna 2007 ostoskeskuksen täyttäessä 40 vuotta.

Myllypuron ostoskeskuksen kohdalla ei ole tapahtunut suuria muutoksia vuoden 2006 aikana, vaan neuvottelut jatkuvat kaupungin ja omistajatahojen välillä.

4.3 Turvallinen asuin ympäristö kaupungin kilpailutekijäksi

4.31 Turvallisesti asemilla ja ostareilla

Vuonna 2006 Helsingin kaupunki ja poliisi ovat järjestäneet turvallisuuden tehoiskuja ja partiointia junissa, metrossa, asemilla ja keskeisillä kaupallisilla alueilla, mm. Itäkeskuksessa ja Kontulan ostarilla. Toiminta on saanut kiitosta asukkailta. Päihteiden käytön aiheuttama ostoskeskusten turvattomuus on ollut esillä myös lähiöprojektissa. Ongelmana on, mitä vaihtoehtoja tarjota päihteiden käyttäjille asemilla ja ostareilla oleskelun tilalle. Sosiaaliviraston, Helsingin tietokeskuksen ja projektin yhteistyönä valmistui vuonna 2006 selvitys hyvistä tavoista ja kokemuksista, joita on käytetty ostoskeskusten häiriöihin puuttumisessa (Sosiaalikehitys Oy / Sinikka Törmä, Kari Huotari ja Sari Pitkänen: Kaupunkipäihdetyön haasteet ja toimintamallit). Selvityksen pohjalta on käyty alustavia päivätoimintaan liittyviä keskusteluja, mutta varsinaisia hankkeita ei ole aloitettu.

Em. selvitykseen sisältyy Pihlajamäessä toimiva vaihtoehtokahvila "Ostarin Onni", joka alkoi projektina, mutta on nyt jatkunut seurakunnan ja sosiaalitoimen resursoimana. Lähiöprojekti on tukenut toimintaa.

4.32 Kansainvälistä kokemusten vaihtoa

Turvallisuus on monissa Euroopan kaupungeissa merkittävässä asemassa kaupunkien strategioissa. Kaupungit pitävät turvallisuutta tärkeänä valttina kilpailtaessa asukkaista ja yrityksistä. Turvallisuus oli teemana myös vuonna 2004 käynnistyneessä EU:n Urbact-ohjelman kaupunkiverkostossa "SecurCity", joka päättyi vuoden 2006 lopussa. Lähiöprojekti osallistui verkostoon Helsingin kaupungin edustajana. Verkoston vetäjänä oli Rotterdam ja sen lisäksi verkostossa olivat mukana Bari,

↑ Helsingin kaupunki ja lähiöprojekti isännöivät EU:n Urbact-ohjelman SecurCity-verkoston tapaamista helmikuussa. Turvallisuuden merkitys kaupunkien strategioissa on merkittävä.

Birmingham, Gera, Glasgow, Haag, Heerlen, Helsinki, Leeds, Ljubljana, Praha ja Varsova.

SecurCity-verkoston teemat olivat Youth crime and education (osallistujia laajasti Eurocities-verkoston kaupungeista), Commercial investment in a public setting, Drugs and insecurity, Citizen participation ja Fear of crime, disorder and environment. SecurCity-verkoston seminaareihin, kokouksiin ja vierailuihin on osallistunut edustajia kaupunkisuunnitteluvirastosta, rakennusvalvontavirastosta, rakennusvirastosta, sosiaalivirastosta, talous- ja kehittämiskeskuksesta, tietokeskuksesta ja hallintokeskuksesta. Verkoston seminaari- ja kokousaineistot ovat internetissä osoitteissa <http://urbact.eu/securrency> tai www.urbact.org/securrency.

Helsinki toimi isäntänä helmikuussa 2006 verkoston teemaryhmän Fear of crime, disorder and environment kokoukselle, jonka avasi apulaiskaupunginjohtaja Pekka Sauri. Kokoukseen osallistui 26 henkilöä kahdeksasta maasta. Vierailukohteena oli Malminkartano ja Kontula.

Loppuraporttiin "Urban Safety and Regeneration – Experiences and Good Practices of the SecurCity Network" sisältyy Kauko Nygrenin kertomus Helsingin toiminnasta graffittien poistamiseksi ja Ulla Korhonen-Wälmän kertomus turvallisuuden merkityksestä lähiöiden parantamisesta. Loppuraporttiin sisältyvät teemaryhmien yhteenvedot ovat liitteessä 2.

4.4 Asukasosallisuus voimavaraksi

Kehittämisteeman toteuttamiseksi lähiöprojekti tukee alue- ja asukasosallisuutta sekä alueellista kumppanuutta ja näitä mahdollistavien rakenteiden syntymistä ja jatkuvuutta.

4.41 Pihlajamäen aluetyötä ja tapahtumia

Pihlajamäen syksyllä 2006 käynnistyneestä uudesta aluetyön kumppanuusmallista on kerrottu kohdassa 4.1. Lähiöprojekti on osaltaan tukenut myös Latokartanon lastensuojelun perhetyötä, ns. "perhetyön kumppanuus" -hanketta Pihlajamäessä. Se perustuu alueelliseen moniammatilliseen verkostoon, joka tekee yhteistyötä asukkaiden, asiakkaiden ja alueen toimijoiden kanssa. Osallisuuden vahvistamiseen pyritään alueellisten tapahtumien ja hankkeiden sekä alueellisen vertaisryhmätoiminnan kautta. Lähiöarkkitehti ja -liikuttaja osallistuvat myös yhteistyöhön.

Verkoston useiden vuosien yhteistyö lapsiperheiden aktivoinnissa näkyi tänäkin vuonna Pihlajamäen ja Pihlajiston alueen Kesäakatemia-viikon tarjonnassa 7–12-vuotiaille koululaisille. Leikkipuistojen henkilökunta ja lastensuojelun perhetyöntekijät osallistuivat leikkipuistoissa tapahtuvaan toimintaan ja retkille, lähiöliikunta järjesti liikuntatapahtumia leikkipuistoihin, Pihlajamäen nuorisotyöyksikkö vastasi skeittipuiston toiminnasta, Malmin seurakunta vastasi pääosin retkistä, Pihlajamäki-seurasta oli asiantuntijana mukana luontoretellä Someron Häntälän notkoille, Ip Salpausselässä oli toiminnan järjestämisessä mukana myös savitaiteilija, seikkailuradasta vastasi Elämä On Parasta Huumetta ry ja PK-35 järjesti futiskoulun Ip Maasälvässä.

Alueellisista juhlatapahtumista erottuivat alkukesän Kiillepuiston avajaiset, alkusyksyn Pihlaja-päivä sekä Puurojuhla Lucian päivänä. Näiden tapahtumien järjestämisessä olivat mukana alueen järjestöt ja kaupungin tahot. Kiillepuiston juhlista ja Pihlaja-päivästä on kerrottu myös viestinnän yhteydessä. Alueen oma Puurojuhla järjestettiin Lucian päivänä: Pihlajamäen oma Lucia laskeutui Pihlajamäen kirkon portaita ja kiersi ostoskeskuksen kynttiläkulkueen saattelema. Nuorisotalolla joulupukki jakoi lapsille lahjapussin. Puurojuhlaan tuli satoja pihlajamäkeläisiä.

4.42 Myllypuron lähiöasema projektin tukikohtana päättyi, mutta aluetyö jatkuu

Osa projektin aikana syntyneistä hyvistä käytännöistä siirtyy hallintokuntien normaaliksi toiminnaksi, toiset sellaisenaan, toiset soveltuvien osin. Kontulan ja Vanhan Vuosaaren lähiöasemien toimintaa sosiaalivirasto on jatkanut soveltuvien osin normaaliina toimintanaan. Tilat soveltuvat myös monipuoliseen asiakas-

ryhmien toimintaan ja kokoontumisiin sekä asukkaiden yhteisten tilaisuuksien järjestämiseen. Tällaiset mahdollisuudet puuttuvat Myllypuron lähiöasemalta, jossa on työhuoneiden lisäksi ollut käytössä pieni neuvotteluhuone asukkaidenkin kokouskäyttöön. Lähiöasema on jakanut tiloja kirjaston lehtisalin kanssa. Lehtisalin toiminta jatkuu Myllypurossa.

Lähiöprojektin tarkoitus on saada liikkeelle myönteinen muutosprosessi. Myllypuron lähiöasemalla työskentelevä moniammatillinen tiimi koostui eri hallintokuntien työntekijöistä, jotka edistivät lähiöprojektin tavoitteita ja hankkeita. Projektin toimenpiteiden valmistuttua alueella moniammatilliselle tiimille ei ole enää tarvetta jatkaa lähiöasemalla samassa laajuudessa. Myllypurossa lähiöprojekti on toiminut 10 vuotta ja suurin osa projektin toimenpiteistä on valmistunut tai niitä jatketaan hallintokuntien normaalina toimintana.

Myllypuron kehittämisen painopiste on siirtynyt uudisrakentamiseen, minkä koordinointi tapahtuu Helsingin talous- ja suunnittelukeskuksen johdolla. Myllypuron lähiöarkkitehti on siirtynyt laatimaan Siltamäen kehittämisohjeita. Lähiötaitelijatoiminta siirtyi Urban II -ohjelman rahoituksen piiriin ja Urbanin jälkeen työtä jatkaa osaltaan kulttuuriasiainkeskuksen ”työllistyvät taiteilijat”. Lähiöliikunta on vakiintunut liikuntaviraston normaaliksi toiminnaksi ja jatkuu Liikuntamylly tukikohtanaan.

Perhetyö on sosiaaliviraston normaalia toimintaa ja jatkuu edelleen Myllypurossa. Myllypuron perhetyössä on luotu osaltaan lähiöprojektin tuella malleja perhetyön ennalta ehkäiseville ryhmätoimintatavoille. Lastensuojelua koskevan lain uudistuksessa pyritään vahvistamaan ennaltaehkäisevien toimien käyttöä, jotta huostaanottojen määrä vähenisi.

Lähiötyöntekijän aluetyö jatkuu sosiaaliviraston normaalina toimintana. Myllypuron alueen virkamiesten ja asukkaiden yhteistyö jatkuu Hyvä Myllypuro -verkostossa. Eri teemojen pohdintaan kokoontuvat hallintokuntien alueella työskentelevät työntekijät, seurakunta, poliisi ja alueen järjestöt ja muut toimijat. Hyvä Myllypuro -verkosto on tarkoitettu pysyväksi kanavaksi kaupungin ja asukkaiden vuorovaikutukseen.

Vuonna 2006 Hyvä Myllypuro -alueryhmä kokoontui 5 kertaa. Tilaisuuksissa käsiteltiin ajankohtaisia teemoja mm. julkisen ja kolmannen sektorin yhteistyötä. Päihdetyötä esittelevässä alueryhmän kokouksessa perustettiin ns. päihdetyön rinki alueellisten palvelujen kehittämiseksi. Myös maahanmuuttajatyötä esiteltiin alueryhmässä. Lähiöprojektin tuella järjestettiin maahanmuuttajalasten kielikurssi. Vuonna 2006 Myllypuro-päivän järjestelyihin osallistui laajasti alueen yhdistysväki ja viranomaiset, myös lähiöprojekti. Olihan mm. Myllypuro-seuran, Myllypuron nuorisotalon, Hely-kodin ja lähiöprojektin juhlavuosi. Kotihoidon asiakkaiden ja asukaspuiston joulujuhlat tarjosivat juhlavat hetket keskelle pimeää aikaa.

↑↑ Puutalojen Pihlajamäkeä muisteltiin Aarnivalkealla Aarnikanmäessä. Pihlajamäen ala-asteen viidesluokkalaisille alueen lähihistoriasta kertoivat alkuperäiset asukkaat. Mukana olivat myös seurakunnan koraali-kuoro ja Vaihtoehtokahvilan Ostarin onnin asiakkaat.

↓ Pihlajamäessä joulun odotusta lyhensi Lucia-päivän tapahtuma. Lucian lisäksi nuorisotalolle saapui joulupukki lahjapusseineen ilahduttamaan lapsia ja aikuisia.

4.43 Palveluja lapsiperheiden arkeen ja tapahtumia juhlaan

Lapsiperheiden ja nuorten hankkeita Pihlajamäessä ja Tapulikaupungissa

RyhmäRämä-toiminta ja kesän perheleiri Karjalohjan kuntoutumiskeskuksessa toteutettiin yhteisesti Pihlajamäen ja Tapulin perhetyön kanssa. Syksyllä 2006 Koillinen perheasema järjesti Tapulin nuorisotalon kanssa elämäntilanteen ryhmän 9–12-vuotiaille. Ryhmän tavoitteena oli elämäntilanteen lisääminen ja itsetunnon kehittäminen. Pihlajamäen alueella jatkui Yökylä-toiminta, tukihenkilöhanke ja kevään ajan Murkkuryhmä.

Tapulikaupungissa lähiöprojektin tuella toteutettiin lapsiperheille erilaisia tapahtumia, joiden suunnittelu oli lähtenyt asukkaiden toiveista. Suunnittelussa olivat mukana myös lapset ja nuoret.

Tapulikaupungin nuorisotalo järjesti kaksi suurehkoa tapahtumaa nuorten kanssa. Tullikirjurin skeittipuistossa järjestettiin kauden 2006 avajaiset kesäkuussa ja Suuntimopuistossa syyskuussa SuuntimoFest-musiikkitapahtuma. Lähiöprojekti tuella molemmissa tapahtumissa oli paikalla SPR:n ensiapuyksikkö. SuuntimoFest-ulkoilmatapahtuman tuottivat ja järjestivät nuoret itse teemana ”pääteettömyys ja hyväntekeväisyys” – hyväntekeväisyyskohteena YAD (Youth Against Drugs ry). Kävijöitä oli 700, lähinnä 13–20-vuotiaita. Pääteettömyys onnistui hyvin. Tapulin nuorisotalo ja vanhan koillisen alueen ala-asteen koulut sekä Pohjoinen Klaari järjestivät elämyksellisen päihdekasvatus-tapahtuman nimeltä Valintojen putki. Siihen osallistuivat kaikki alueen kuudesluokkalaiset. Lähiöprojektin rahoituksella kustannettiin Valintojen putken työryhmän mainospaidat.

Lokakuussa 2006 Tapuliverkon toimijat järjestivät Maatullin ala-asteella Mirjam Kallandin luennon vanhemmuudesta. Luento oli kohdennettu alueen kaikille vanhemmille sekä eri toimijoille.

Asukaspuisto Iso-Antti ja leikkipuisto Tapuli

Asukaspuisto Iso-Antin uusi puistorakennus Itäkeskuksessa valmistui keuhkatalvella, jolloin voitiin aloittaa piha-alueen parannustyöt. Asukaspuiston toiminta uudessa rakennuksessa käynnistyi parannustöiden lähes valmistuttua syksyllä 2006. Toiminnassa painotetaan aamupäivisin lapsiperheiden toimintaa, iltapäivisin koululaisten vapaa-ajan toimintaa ja viikonloppuisin asukaspuisto on alueen asukkaiden käytössä. Asukaspuiston tupaantuliaisia vietettiin lokakuussa. Iso-Antissa on mahdollisuus keramiikkatöiden tekemiseen.

🔁 Tapulikaupungissa leikkipuisto Tapulin juhannusjuhlassa alueen äitien oma laulu-yhtye esiintyi eläinaiheisella ohjelmistollaan.

Leikkipuisto Tapuliin hankittiin lähiöprojektin tuella alle kolmevuotiaalle lapsille sopivia leluja, sillä suurin osa puiston leikkivälineistä oli suunnattu isommille lapsille. Tapulissa järjestettiin myös lapsiperheiden juhannusjuhla.

Myllypuron perhetyön ryhmätoiminnan kokemuksia ryhmätoiminnan käsikirjaan

Myllypurossa lastensuojelun perhetyön murrosikäisten tyttöryhmä Lollipopit päättyi keuhkatalvella 2006. Ryhmä kokoontui yläasteen ajan 2003–2006. Ryhmän tarkoituksena oli olla tukena tytöille, jotka olivat herättäneet aikuisissa jostakin syystä huolta. Ryhmätoiminnan menetelmin pyrittiin vaikuttamaan ennaltaehkäisevästi tilanteeseen. Tyttöjen elämän hallinta oli ryhmän vetäjien näkemyksen mukaan selvästi lisääntynyt ryhmän aikana.

Lähiöprojektin tuella toteutetuista lastensuojelun perhetyön ryhmätoiminnan hankkeista saatuja kokemuksia hyödynnetään Heikki Waris Instituutin ryhmätoiminnan kehittämiseksi ja vaikuttavuuden arvioinnissa. Kokemuksista mallinnetaan uudenlaisia alueellisia lastensuojelun työmuotoja osaksi sosiaaliviraston peruspalveluja. Lähiöprojektin kohdennettu tuki ryhmätoiminnan hankkeisiin tietyllä alueella on antanut työntekijöille mahdollisuuden suunnitella pitkäjänteisemmin toimintaa kuin sosiaaliviraston omilla toimintatavoilla, joita tällaisiin ryhmiin ei juuri ole varattu. Ryhmätyömenetelmät eivät vaadi erillisrahoitusta, mutta toimintarahaa tarvitaan leireihin ja retkiin, joiden yhteydessä työntekijät saavat taustatietoa perheiden arjesta selviytymisestä. Tämä mahdollistaa sopivien tukitoimien suunnittelun.

Lastensuojelun ryhmätoiminta tähtää varhaiseen tukeen ja perustuu lastensuojelulakiin, jossa säädetään ehkäisevästä toiminnasta. Ryhmätoiminta on toiminnallisiin ja terapeuttisiin työmenetelmiin perustuvaa säännöllisesti järjestettävää palvelua, jota tehdään yhteistyössä alueen koulujen, nuorisotyön ja kolmannen sektorin kanssa. Työvälineitä ovat leirit, pelit, leikit, kädentaidot, vahvuuskortit ym.

Toistaiseksi lasten ja nuorten ryhmiä on toteutettu projektirahoituksin, joista ei ole jäänyt vakiintuneita työmalleja lastensuojelutyöhön.

Ryhmätoiminnan kehittäminen on osa Sosiaali- ja terveystieteiden Lastensuojelun kehittämisohjelmaa 2004–2007. Las-

tensuojelulain uudistuksella halutaan selkeyttää lastensuojelulakia siten, että sitä toteutettaessa otettaisiin paremmin huomioon lapsen etu sekä turvattaisiin lapsen ja perheen tarvitsemat tukitoimet ja palvelut, parannettaisiin viranomaisten välistä yhteistyötä sekä mahdollistettaisiin entistä varhaisempi ongelmiin puuttuminen. Lain on tarkoitus tulla voimaan vuoden 2008 alusta. Lastensuojelun kokonaiskustannusten arvioidaan pidemmällä aikavälillä pienenevän vähentyneiden laitossijoitusten vuoksi. Lastensuojelun ammattilaisten käyttöön valmistellaan "Lastensuojelun käsikirja", joka tulee myös verkkoon. Ryhmätoimintaa varten tullaan esittämään omaa rahoitusta perhekeskusten budjettiin.

4.44 Lähiöliikunnasta elämänlaatua

Lähiöliikuntatoiminnan alkamisesta oli viime vuonna kulunut 10 vuotta. Lähiöliikunnan toimintatapa on kehitetty yhteistyössä liikuntaviraston ja lähiöprojektin kesken projektin kohdealueilla ja toiminta on laajentunut myös muille alueille.

Lähiöliikunnan toiminta-ajatuksena on asukkaiden elämisen laadun, hyvinvoinnin, toimintakykyisyyden ja lähiön viihtyisyyden parantaminen liikunnan keinoin. Lähiöliikunnan tavoitteena on terveytensä kannalta vähän liikkuvien aktivoiminen ja syrjäytymisen ehkäiseminen liikunnan avulla. Pienryhmätyö – ei avoimet ryhmät – kohdistuu ryhmiin, joille liikunta ja virikkeiden antaminen katsotaan erittäin tärkeäksi ja joiden liikuttaminen ei oikein toimi yleisissä liikuntaryhmissä. Toimintaa käynnistetään yhteistyössä eri hallintokuntien ja yhteistyökumppanien kanssa.

Lähiöliikunta on liikuntaviraston vakiintunutta toimintaa ja pääasiallisesti liikuntaviraston kustantamaa. Lähiöliikunnan ohjattuihin liikuntaryhmiin osallistujat voivat ostaa lähiöliikuntapassin. Lähiöliikuntatoimintaa järjestettiin vuonna 2006 Myllypurossa, Kontulassa, Jakomäessä, Pihlajamäessä, Maunulassa, Haagassa, Kivikossa ja Kurkimäessä sekä Vuosaarella.

➡ ➡ Lähiöliikunta liikuttaa asukkaita kesät talvet. Monet ovat aloittaneet aktiivisen liikuntaharrastuksen omilla kotinurkillaan.

↩ ↗ Asukaspuisto Iso-Antti uusiutui täysin. Uusi paviljonki-tyyppinen rakennus on sisätiloiltaan valoisa ja ympäröivästä leikkipuistosta löytyvät leikkivälineet eri-ikäisille.

Lähiöprojekti näkyväksi lähiöliikunnalla

Lähiöprojektin toimintarahalla tuettiin vuonna 2006 lähiöliikuntaa jonkin verran. Lähiöprojektin tukemaa liikuntaa ja tapahtumia järjestettiin vuonna 2006 Myllypurossa, Kontulassa, Jakomäessä ja Pihlajamäessä. Lähiöprojekti järjesti lähiöliikunnan kanssa yhteisen 10-vuotistapahtuman, Tolppa-kuntokisan, Itä-Helsingissä sekä osallistui lapsiperheiden liikuntahulinoiden avajaisiin Liikuntamyllyssä. Lähiöliikunta osallistui useisiin koko perheen liikunnallisiin tapahtumiin, joita olivat Sporttia Beachillä Pikkukoskella ja Rastilassa, kesän avaukset ja Citysuunnistukset Jakomäessä ja Pihlajamäessä ym.

Myllypuron ja Kontulan lähiöliikunta pyrki entisestään laajentamaan asiakaskuntaa ja tarjoamaan toimintaa liikuntaa harrastamattomille. Lähiöprojektin tuella järjestettiin seniorijumppaa, itämaista tanssia, syvävenytystä, niska–selkä jumppaa ja tanssillista kehon huoltoa. Pihlajamäen alueella järjestettiin syrjäytymisen ehkäisyyn tähtäävää lähiöliikuntatoimintaa: seniorijumppaa, afroa ja pienryhmätoimintaa mielenterveyskuntoutujille, Malmin Toimintakeskuksen ja Ostarin Onnen asiakkaille. Lähiöliikunnan tarjonta on helppoa perusliikuntaa, joka lisää turvallisuuden tunnetta alueella ja tukee osallistujia löytämään oman asuinalueen liikuntamahdollisuuksia, kun alueella ei ole varsinaisia liikuntatiloja.

Jakomäen lähiöliikunta on aloitettu pääasiassa pienryhmätoimintana. Jakomäessä keskeisimpiä tavoitteita oli syrjäytymisvaarassa olevien ikä-ihmisten saaminen mukaan harrastustoimintaan. Jakomäen palvelukeskuksen kanssa peruskorjattiin tila, jonne lähiörahaston tuella ostettiin jalkojen lihaksia vahvistavia kuntosalilaitteita. Palvelutalon asukkaille järjestettiin ohjattua kuntosaliharjoittelua. Ohjattua kuntosaliharjoittelua järjestettiin myös heikompikuntoisille ja ylipainoisille asukkaille.

Lähiöliikunta jatkui Kurkimäen korttelitalolla

Suurin panostus lähiöprojektin toimintarahasta lähiöliikunnalle suunnattiin Kurkimäen korttelitalon liikuntasalin vuokratustan-

nuksiin elokuun loppuun asti. Vuokratustannuksien maksamisella oli suuri merkitys koko alueen liikuntatoiminnalle, sillä siten saatettiin jatkaa liikuntatilan toimintaa vuoden 2005 lopussa päättyneen Urban-ohjelman rahoituksen jälkeen. Korttelitalossa järjestetyn liikuntatoiminnan rahoitti liikuntavirasto.

Järjestelyillä lähiöprojekti halusi osaltaan tukea asukastilan toiminnan jatkumista Kurkimäessä, sillä hallintokunnat olivat aloittamassa yhteiset keskustelut Kurkimäen korttelitalon tulevaisuudesta. Kulttuuriasiainkeskus sulki korttelitalon säästösyistä vuonna 2003. Syksyllä 2006 kulttuuriasiainkeskus vuokrasi tilat uudelleen käyttöönsä ”Kurkimäen kulttuurikeskuksena”, jonka ohjelmasta vastaavat pääasiassa tilojen käyttäjät. Toimijoita talossa on jo useita. Vuoden alusta 2007 työväenopisto aloittaa myös kurssitoiminnan. Itä-Helsingin liikuntaseura ry. jatkoi liikuntatoiminnan järjestämistä Kurkimäen korttelitalossa ja lähialueella syksystä 2006 alkaen.

Jakomäessä ohjattuja tunteja järjestettiin mm. Jakomäen uimahallissa ja sen kuntosalissa sekä ala-asteella ja terveysasemalla. Sosiaalivirasto sai lähiörahaston rahoituksen palvelutalon varastohuoneen muuttamiseksi seniorien kuntosaliksi.

Sauvakävelyä oli kaikilla alueilla tarjolla joko omatoimisesti tai ohjattuna. Sauvoja sai lainaksi myös kirjastoista. Tanssissa, jumpissa ja palloilussa oli eniten vaihtoehtoja tarjolla. Kalliokiipeily oli uusi aluevaltaus. Kesäkaudella lajivalikoima oli ulkoilupainotteista, pyöräilyä, petankkia, puisto- tai rantajumppaa, jalkapalloa, tennistä, kaupunkitansseja ja Pikkukosken ja Rastilan rannoilla melontaa. Kaikkia ei kaikilla alueilla, vaan kysynnästä ja mahdollisuuksista riippuen.

Lähiöliikunta osallistui myös alueen tapahtumien liikunnallisen ohjelman järjestämiseen. Vuoden 2005 aikana Pihlajamäessä lähiöliikunta osallistui seuraaviin tapahtumiin: nuorille suunnattuun Kesäakatemiaan, senioreiden terveysliikuntapäivään, sydäniltoihin, hiihtolomaohjelmaan ja laskiaisriehaan. Itä-Helsingissä lähiöliikunta oli mukana mm. Värikäs Itä -tapahtumassa, Myllypuro-markkinoilla ja Eurooppa-päivän tapahtumassa Kontulassa. Jakomäessä liikutettiin kesänavaus- ja perheliikuntajuhlissa.

5 Tiedotus

5.1 Lähiöprojekti 10 vuotta

Vuonna 2006 lähiöprojekti vietti 10-vuotisjuhlavuottaan. Tämä näkyi erityisenä panostamisena viestintään ja tapahtumiin. Sisällöllisesti vuoden aikana pyrittiin esittelemään muutoksia ja tuloksia, joita projektialueilla on saatu aikaan. Vuoden alussa projektille suunniteltiin oma 10-vuotislogo, jonka suunnitelti graafikko Pekka Beloff Taikalyhty Oy:stä. Internetsivuille lisättiin omat sivut juhlavuodelle (<http://www.hel.fi/lahioprojekti/kymppivuosi.html>).

Projektin tuloksia toiminta-ajalta esiteltiin Myllypurossa kiertävällä valokuvanäyttelyllä ja artikkeleilla alueen omassa *Myllyviesti*-lehdessä (levikki 6 500 kpl). Valokuvanäyttely oli esillä lähiöasemalla, ostoskeskuksessa ja Myllypuron sairaalassa. Myös Kontulassa koottiin kiertävä valokuvanäyttely, joka oli nähtävillä ostoskeskuksessa, kirjastossa, Helsingin yhteislyseo HYL:ssä, Kontulan vanhustenkeskuksessa ja rakennusvalvontavirastossa. Projekti julkaisi Kontulassa oman tiedotuslehden, joka jaettiin aluelehti *Kontulan* välissä (10 000 kpl). Pihlajamäessä ilmestyi projektin Pihlajamäen tiedotuslehti (5 000 kpl), jossa keskityttiin ajankohtaisten aiheiden lisäksi projektin toiminnan vaiheisiin.

Projektialueen tapahtumiin osallistuttiin yhteistyökumppaneina, mm. Pihlaja-markkinoille, Pihlajämäki-päivään, Myllymarkkinoille ja Myllypuropäivään, Kuutamosaunakävelylle, Liikuntahulinoin ja Jakomäen terveystempaukseen. Projekti tarjosi myös musiikkiesitykset Pihlaja-päivään ja Myllypuro-päivään. Parannustöiden valmistumisista juhlittiin avajaisjuhlilla Jakomäen senioritalon kuntosalissa, Pihlajamäen Kiillepuistossa ja Itäkeskuksen Iso-Antin asukaspuistossa.

Projekti osallistui Helsinki-päivään järjestämällä maksuttomat kiertojelut Kontulaan, Myllypuroon ja Pihlajamäkeen. Kiertojeluiden teemana oli "Tuntematon lähiö", sillä haluttiin esitellä lähiöiden kohentunutta ilmettä muille helsinkiläisille kuin siellä asuville. Kiertojelut saivat suuren suosion ja syksyllä järjestettiin ylimääräinen retki Pihlajamäkeen.

Kontulassa tehtyjä parannuksia esiteltiin myös kaupunginjohtaja, ylipormestari Jussi Pajuselle ja projektin johtoryhmän jäsenille.

Lähiöliikunnassa järjestettiin kymmenen viikkoa kestävä Tolppa-tapahtuma Puotilan leikkiniityllä. Viikoittaisissa tapahtumissa esiteltiin eri liikuntalajeja ja kilpailtiin kuntoilusuorituksista projektissa olleiden itäisten lähiöiden kesken. Tapahtuman tavoitteena oli esitellä kymmenen vuotta jatkunutta lähiöliikuntaa ja sen tarjoamia monipuolisia harrastusmahdollisuuksia.

Yhteistyössä Helsingin kaupunginmuseon ja Myllypuron ja Kontulan ala-asteiden kanssa pidettiin projektin perustamisvuonna 1996 syntyneiden 4.-luokkalaisten kirjoituskilpailu "Kotona ja pihalla", jossa kerättiin tietoa lasten arjesta lähiöissä.

Rakennusviraston projektille lahjoittama kymmenvuotispuu istutettiin Pihlajamäen tulevaan nuorisopuistoon.

↑ Helsinki-päivänä 12.6.2006 lähiöprojekti järjesti helsinkiläisille "Tuntematon lähiö" -teemalla bussikiertoajelut Pihlajamäkeen, Myllypuroon ja Kontulaan. Kiertojelut saivat suuren suosion ja mukana olleet ihastuivat lähiöiden viihtyisyyteen mm. Kontulan asukaspuistossa.

↓ ↓ Lähiöliikunta ja lähiöprojekti juhlivat yhteisesti kymmentä toimintavuottaan järjestämällä lähes kesän kestäneen Tolppa-liikuntatapahtuman. Uusia lajeja oli mahdollisuus kokeilla viikoittain. Itäiset lähiöt kisasivat keskenään: voittajalla on eniten nimiä Tolpan osallistumisvihossa.

↑ ↻ Pihlajamäen Kiillepuiston avajaisissa oli ohjelmaa ja musiikkia kaiken ikäisille. Valokuvat esittelivät alueen leikkipuistoja vanhoilta ajoilta. Kiillepuisto on kunnostettu 60-luvun henkeen.

Toimittajille suunnattu tutustumiskierros Alakiventien entisen kaatopaikan kunnostusvaiheeseen järjestettiin marraskuussa.

5.2 Lähiöprojektille tunnustusta asukasjärjestöiltä

Lähiöprojekti sai juhlavuotta viettäessään merkittävää tunnustusta asukasjärjestöiltä. Kontula-seura antoi 40-vuotisjuhlissaan projektille ja Urban II -ohjelmalle Kontula-mitalin kiitokseksi monivuotisesta Kontulan kehittämistyöstä. Lähiöprojekti ja lähiöarkkitehti saivat Pihlaja-päivillä Pihlajamäki-seuran viirin ja Pihlajiston asukasyhdistyksen kunniakirjan kiitokseksi yhteistyöstä.

Lähiöprojekti arvostaa suuresti asukasjärjestöjen antamaa tunnustusta. Asukasyhteistyö onkin ollut avointa ja keskustelemaa. Asukkaiden oman toiminnan myötä lähiöiden julkinen kuva on muuttunut viime aikoina. Suomen Kotiseutuliitto valitsikin Kontulan vuoden 2006 kaupunginosaksi.

5.3 Lähiöprojekti ja projektialueet tiedotusvälineissä

Projektin juhlavuodesta uutisoivat mm. Helsingin Sanomat ja Helsingin Uutiset, myös kaupungin sisäisiä tiedotuskanavia (intra) hyödynnettiin. Helsinki-päivän kiertoajelut nousivat Helsingin Sanomissa pääjutuksi ko. päivän tapahtumista. (13.6.), kiertoajelusta uutisoivat näyttävästi myös Ilta-Sanomat (13.6.) ja Kauppalehti Presso. Ylipormestari Pajusen vierailu Kontulassa sai palstatilaa Helsingin Uutisissa ja Vartissa. Alakiventien kierros 6.11. kiinnosti valtakunnallisesti, asiasta uutisoivat paikallismedian lisäksi STT, Uutispäivä Demari ja TV 2.

Pihlajamäen arkkitehtuuria ja suojelukaavaa käsiteltiin paikallislehtien sivuilla, kuten myös valtakunnallisesti Kansan Uutisten Viikkolehdessä (9.6.) ja Helsingin Sanomissa (28.4. ja 6.6.). Pihlajamäen Hakan alueen värioppaasta kertoi Väri ja Pinta (5/2006), Vartti (21.12.) ja Helsingin Uutiset (10.12.). Rakennussuojelua ja kansainvälistä Marc 2006 kenttäkurssia Pihlajamäessä käsiteltiin Ympäristöministeriön Asu ja Rakenna -lehdessä (4-2006). Jakomäestä kertovat uutiset keskittyivät asukkaiden omaan aktiivisuuteen etenkin ilkeiden torjumiseksi (Helsingin Sanomat 11.10. ja Helsingin Uutiset). Silta-mäki nousi esille korjauksiin liittyvillä kehittämisohjeillaan ja hienolla, mutta ”yksitötisellä lähiöilmeellään” (Helsingin Uu-

tiset 18.10.). Keski-ikänsä saavuttaneesta Kontulasta kirjoitti Hufvudstadsbladet (9.10.).

Täydennysrakentamista ja kaavoitusta koskevia uutisia Pihlajamäestä, Tapulikaupungista ja Jakomäestä oli erityisesti paikallislehdissä. Myös Kontulan ostoskeskuksen ja metroaseman parannussuunnitelmista kertoi Helsingin Sanomat (16.6. ja 10.11.) ja Helsingin Uutiset (29.10.). Kontulaan rakennettava ”huippumoderni uusi vanhustenkeskus” kiinnosti Helsingin Uutisia (13.10., 15.11.). Siltamäessä otsikoihin nousivat lähiön suojeluarvot lähiöprojektin asukasillan myötä (Vartti 6.12.). Jakomäen osalta lehtien sivuilta oli luettavissa mm. täydennysrakentamisesta (Helsingin Uutiset 12.11.) ja Itäkeskuksen asukaspuiston avajaiset ja uudisrakennus sai palstatilaa Helsingin Uutisissa (10.11.). Pihlajamäessä yhtenä kiinnostavana aiheena oli nuorisopuisto, josta kertoi niin Helsingin Sanomat (30.11.), Helsingin Uutiset (3.11., 22.12.) kuin Kirkko ja Kaupunkikin (6.11.).

Erilaisista alueen tapahtumista uutisoitiin pääosin paikallisessa printtimediassa sekä televisiossa YLE:n Alueuutisissa. Yksittäisenä median mielenkiintoa herättäneenä aiheena olivat asukastilat, joista uutisoivat Helsingin Sanomat useamman jutun sarjalla (16.10. ja 10.11., 21.12.) ja Helsingin Uutiset (mm. 10.11.). Lisäksi projektin tiedotteita (18 kpl, lisäksi meno- ja juttuvinkit) julkaistiin paikallisten ja valtakunnallisten lehtien lisäksi myös Helsingin kaupungin internet- ja intranetsivuilla sekä kaupunginosien omissa portaaleissa. Projekti jatkoi myös asukasyhteistyötä tuottamalla sisältöä alueella ilmestyviin asukaslehtiin (Myllyviesti, Pihlajanlehti ja Kontula-lehti).

Vuoden 2006 aikana www.hel.fi/lahioprojekti -sivuilla oli alueen tapahtumista 62 uutista.

5.4 Viestintästrategia

Viestintään panostaminen näkyi myös viestintätoimisto Spokesman Oy:ltä syksyllä tilattuna viestintästrategiana. Sen tavoitteena oli lähiöiden julkisuuskuvan muuttaminen myönteiseksi ja lähiöiden arvostuksen kohottaminen. Viestintästrategian pääviesteissä tuodaan esiin lähiöiden muutosta, arjen toimivuutta ja asuinalueiden tarjoamia aineksia hyvään elämään, 1960–70-lukuun liittyviä trendejä sekä asukasaktiivisuutta ja yhteisöllisyyttä.

6 Muutosten Myllypuro

– tuloksia lähiöprojektin 10 vuoden toiminnasta

📌 Alakivenpuisto talvi-iltana. Suunnitteluvaiheen kuva: Mauri Korkka / Arkkitehdit Korkka Rantanen ja työryhmä.

6.1 Lähiöprojekti Myllypurossa

Miksi Myllypuro lähiöprojektiin?

Helsingin lähiöprojektin ja Myllypuron yhteinen taival alkoi vuoden 1996 alussa. Juhlia ei vietetty, mutta virkamiehet kutsuivat asukkaat keskusteluun, jossa sovittiin jatkuvasta yhteydenpidosta. Myllypurosta ei viimeisen 10-vuoden aikana ole yllätyksiä ja dramatiikkaakaan puuttunut, mutta lähtötilanteeseen verrattuna edistys on ollut silmynnähtävää.

Koska Helsingin lähiöprojekti oli osa peruskorjausta edistävää valtakunnallista lähiöuudistusta, oli luonnollista valita kohdealueiksi Helsingissä 1960-luvun alueita. Myllypuron kerrostaloalueella on yli 90 asuinrakennusta, joiden korjauksessa valtion lainojen ja avustuksien arvioitiin menevän todelliseen tarpeeseen. Kun kaupunki lupasi omasta puolestaan parantaa julkisia alueita ja tukea asukkaiden omaa panosta, toivottiin itäisten lähiöiden saavan aineksia uuteen nousuun.

Myllypuron muutokseen vuosina 1997–2006 merkittävän rahoitustuen ovat tuoneet EU:n Urban I ja II -ohjelmat, jotka ovat mahdollistaneet monia palvelujen ja kaupunkikulttuurin kehittämishankkeita, asukastoimintaa sekä ympäristön ja toimintatilojen parannuksia.

Tässä katsauksessa Myllypuron muutosta ja tulevaisuuden näkymiä kuvataan ympäristön, rakentamisen ja toimintatilojen näkökulmasta, ei esimerkiksi palvelujen sisällön kannalta. Tässä yhteydessä vain sivutaan eräitä Urban-ohjelman hankkeita. Urban-ohjelma raportoi tuloksistaan erikseen.

Lähiöprojektin tukikohtana lähiöasema

Lähiöprojektissa sovellettiin Pihlajiston kokemusta lähiöarkkitehdista, jonka työkenttänä oli kannustaa taloyhtiöitä korjauksiin ja toimia ympäristöasioissa asukkaiden ja kaupungin virkakoneiston välimaastossa. Myllypuroon perustettiin alueellinen tukikohta, lähiöasema, joka alkuvaiheen jälkeen sijoitettiin kirjaston ylläpitämän uuden lehtisalin yhteyteen. Urban-tuki ja lähiöprojektin toimintaraha mahdollistivat tilat, yhdyskunta- ja perhetyön sekä uutta panostusta liikuntaan ja kaupunkikulttuuriin. Lähiöasemasta syntyi moniammatillinen työpiste.

Lähiötyöntekijän tehtävänä oli solmia alueen toimijoiden verkostot, organisoida ja tukea asukastoimintaa ja kumppanuutta.

Perhetyöntekijän roolina oli alueellisten tarpeiden pohjalta kehittää lastensuojelun työtapoja. Lähiötaiteilijan ja lähiöliikuttajan tehtävänä oli madaltaa kulttuuriin ja liikuntaan osallistumisen kynnyksiä, tuoda Myllypuroon uusia harrastusmahdollisuuksia ja tilaisuuksia sosiaaliseen kanssakäymiseen.

Lähiöprojektissa tavoitteena oli kiteyttää fyysisen ja sosiaalisen kehittämisen rinnakkainen työmalli. Lähiöprojektin toimintatapa Myllypurossa:

- Myllypuron vahvuuksien korostaminen ja täydennysrakentaminen
- Rakennuskannan peruskorjauksen edistäminen
- Myllypuron ulkoisen ilmeen ja viihtyisyyden parantaminen
- Asukaslähtöisyys, jota toteutetaan asukasyhteistyössä ja alhaalta–ylös-lähestymistapana
- Hallintokuntien yhteistyön ja kumppanuuden vahvistaminen kaupungin ja yksityisten tahojen kesken
- Liikunta ja kaupunkikulttuuri Myllypuron identiteetin ja asukkaiden viihtyvyyden tukena

Lähiöasema projektin tukikohtana päättyi, mutta aluettyö jatkuu

Lähiöprojektin tarkoitus on saada liikkeelle myönteinen muutosprosessi. Projekti on määräaikainen. Projektin aikana syntyneistä hyvistä käytännöistä osa siirtyy hallintokuntien normaaliin työhön ja osa päättyi.

Lähiöarkkitehdin työlle ei enää ole tarvetta, koska Myllypuron kehittämisen painopiste on siirtynyt uudisrakentamiseen. Sen koordinointi tapahtuu Helsingin talous- ja suunnittelukeskuksen johdolla. Myllypuron lähiöarkkitehti on siirtynyt laatimaan Silta-mäen kehittämisohjeita. Lähiötaiteilija siirtyi Urban II -ohjelman piiriin ja työtä jatkaa osaltaan kulttuuriasiakseksuksen ”työllistyvät taiteilijat”. Lähiöliikunta on vakiintunut liikuntaviraston normaaliin toiminnaksi ja jatkuu Liikuntamylly tukikohtanaan.

Perhetyö on sosiaaliviraston normaalia toimintaa ja jatkuu edelleen Myllypurossa. Myllypuron perhetyössä on luotu osaltaan lähiöprojektin tuella malleja perhetyön ennalta ehkäiseville ryhmätoimintatavoille. Lastensuojelua koskevan lain uudistuksessa pyritään vahvistamaan ennaltaehkäisevien toimien käyttöä, jotta huostaanottojen määrä vähenisi.

Lähiötyöntekijän aluettyö jatkuu sosiaaliviraston normaalina toimintana. Myllypuron alueen virkamiesten ja asukkaiden yh-

↔ Neulapadontie 4:n asunto-osakeyhtiö uudenaikaisti pienet noppamaiset parvekkeet (kuva vasemmalla) asunnon mittaisilla lasitetuilla parvekkeilla (kuva oikealla). Asumismukavuus lisääntyi huomattavasti.

teistyö jatkuu Hyvä Myllypuro -verkostossa. Eri teemojen pohdintaan kokoontuvat hallintokuntien alueella työskentelevät työntekijät, seurakunta, poliisi ja alueen järjestöt ja muut toimijat. Hyvä Myllypuro -verkosto on tarkoitettu pysyväksi kanavaksi kaupungin ja asukkaitten vuorovaikutukseen. Myllypuron aluetyöntekijä on edelleen aktiivinen toimija verkostossa ja asukasysteistyössä.

6.2 Myllypuro ei ole entisensä – muutos on totta

Millainen Myllypuro oli kymmenen vuotta sitten?

Lähiöprojektin alkaessa Myllypuro oli 30-vuotias, vakiintunut, kasvukivut jo takana. Alueella asui paljon lapsiperheitä, koska uusia asuntoja oli noussut pientaloalueelle ja kaupungin asunnoissa asui lapsiperheitä. Maahanmuuttajat olivat tavallinen näky Myllypurossa. Työttömyys ja huono-osaisuus olivat jälkiä juuri koetusta lamasta.

Kaupungin vuokra-asuntojen peruskorjaus oli alkanut Myllypuron Koy:ssä, mutta ei vielä asunto-osakeyhtiöissä. Monet palvelutilat olivat kiireellisen korjauksen tarpeessa, seinät täynnä graffitteja, julkinen ympäristö kulunut ja metsiköt hoitamatta. Ostoskeskuksessa oli tyhjiä tiloja, metron vieressä Paragonin painotalo oli tyhjentynyt. Vanhoja kuvia katsellessa hämmennytti, kuinka silmiinpistäviä taantuman merkit olivat.

Asukkaiden toiveissa oli kirjasto, tiloja asukastoimintaan, parannuksia liikenneturvallisuuteen ja kukkaistutuksia. Suuri huoli oli ostoskeskuksen palvelukadosta.

Asuintalojen korjausta vanhaa kunnioittaen...

Myllypuron ulkoisen ilmeen on muuttanut asuinrakennusten peruskorjaus. Suunnittelijat kiinnostuivat 1960-luvun modernismista ja Myllypuronkin arkkitehtoniset arvot inventoitiin. Lähiöprojektin aikana 97 % kerrostaloista (86 % ml. rivitalot) on kokonaan tai osittain kunnostanut julkisivunsa. Vuosina 1996–2004 Myllypuron kiinteistöt Oy teki peruskorjauksia noin 20 M€:n arvosta ja asunto-osakeyhtiöt vuosina 1996–2006 noin 15 M€:n arvosta. Lähiöprojektialueille myönnettyä valtion peruskorjausavustusta myllypurolaiset asunto-osakeyhtiöt ovat saaneet noin 1,5 M€. Lisäksi yksityiset vuokratalojen omistajat

ovat peruskorjanneet kiinteistöjään. Myllypurossa on käytetty hyväksi myös valtion ja kaupungin hissiavustusta. Alueelle on rakennettu 19 uutta hissiä (Yläkiventie 5, Myllymatkantie 1 ja Myllypadontie 4 ja 8).

Jotkut taloyhtiöt ovat kunnioittaneet rakennusten alkuperäistä arkkitehtuuria. Eräitä viehättävimpiä asuintaloja ovat nimekkään arkkitehti Hilding Ekelundin suunnittelemaat As.oy Neulapadontie 8 ja 10. Peruskorjauksessa julkisivuja ei ole muutettu, korjauksen jälkeen ilme on vain kirkastunut.

Myllypurolle tunnusomainen on Asuntosäästäjät ry:n kortteli Karistimenttiellä. Rakennukset sijaitsevat väljästi mäntyharjanteella. Myllypurolainen erityispiirre syntyy rakennusten parvekkeista, kaiteista ja paikoin koko julkisivun mittaisista kaiteista yhdistävistä vaakanauhosta. Perusilmeeseen ei puututtu ja korjausten jälkeen esimerkiksi Karistimentie 3 ja Tuulimyllyntie 8–10 antavat hyvän kuvan myllypurolaisen kerrostaloasumisen laadusta viihtyisine pihoineen.

As.oy Yläkiventien 6 käytti parvekkeissa taitavasti puuta ja sai siten omaa luonnetta rakennuksiin. Värien käyttö 1960-luvun rakennuksissa on harvinaista. As.oy Tuulimyllyntie 3 on poikkeus, korkea rakennus on rohkealla värin käytöllä saatu näyttämään keveämmältä ja pienemmältä. Myllypuron Koy:n Alakiventie 5:n rakennuksissa on myös hienovaraisin keinoin värejä käyttämällä päästy hyvään lopputulokseen. Asumismukavuutta lisää viihtyisä piha grillikatoksineen.

...tai uutta ilmettä etsien

Myllypuron Koy on tavoitellut täysin uutta ilmettä alkuaan massiivisille taloille, joissa parvekkeiden puute teki julkisivut ankeiksi. Nyt uudet parvekkeet ovat muuttaneet ilmeen esimerkiksi Yläkiventie 2:ssa ja 5:ssä. Erittäin onnistuneesti uudet parvekkeet toteutettiin vanhusten palvelutalossa Neulapadontie 1:ssä.

As.oy Neulapadontie 4:n julkisivukorjaus edustaa asunto-osakeyhtiöissä poikkeuksellista ulkonäön muutosta. Arkkitehti Klaus Tandefeldtin suunnittelema rakennus edusti hyvää 1960-luvun asuntosuunnittelua eikä sen alkuperäinen ulkonäkö sinänsä olisi vaatinut radikaalia ratkaisua. Peruskorjauksessa haettiin lisää asumismukavuutta korvaamalla pienet noppamaiset parvekkeet uusilla huomattavasti isommilla lasitetuilla parvekkeilla.

Myllypuron raitit, omaleimainen erityispiirre ja ympäristöarvo

Julkisen kaupunkitilan tärkeimmät parannukset ovat Myllypuron pääraiteilla. Orpaanportaan ja Myllynsiiven raitit on jaettu jalankulkijoiden ja pyöräilijöiden osiin, lisätty valaistusta ja viihtyisyyttä penkeihin ja istutuksiin. Orpaanportaan metroaseman puoleisena päätepisteenä on Riikka Purosen taideteos ”Sirenan kielek”, jonka palloja pyörittämällä voi kuulla teoksen sisältä kellojen soittoa. Raitin länsipäädyssä on pieni aukio lähikauppoineen ja asukastiloineen. Myllynsiiven varrella metsäluonnon kauneutta korostetaan myös valaistuksella.

Orpaanportaan ja Myllynsiiven risteyskohdasta ovat arkkitehtuuriltaan tärkeät julkiset rakennukset, kirkko kellotapuleineen ja uusi päiväkodit. Päiväkodin kiviaita luo perinteiseen kirkkoympäristöön liittyvää juhlallista tunnelmaa. Paikan merkittävyyttä korostaa risteyskseen kunnostettu pieni aukio. Orpaanportaan merkitystä kaupunkitilana korostaa vielä Valtteri Kivelän ja Pauli Ahopellon taideteos ”Saattajat” (katso kohta kilpailut).

Orpaanporras jatkuu Itäkeskukseen Samoilijanpolkuna. Sen varrella ovat I maailmansodan aikaiset tykkipatterit ja kaivannot, joita on raivattu ja rakennettu siltoja niiden yli. Lajissaan ainutlaatuisien tykkipattereiden kunnostamista on suunniteltu, mutta toistaiseksi suunnitelmia ei ole toteutettu. Sotahistoriallisiin muistomerkkeihin kuuluvat myös tykkiteiden pätkät talojen pihalla. Myllypuron Lionsit tarttuivat itse asiaan ja kunnostivat museoviraston ohjeiden mukaisesti palan historiallista tykkietä. Lionsit vastaavat ”kummeina” myös sen kunnossapidosta.

Puistoparannusta ja lisää viihtyisyyttä

Kirkon vieressä entinen varjoisa metsikkö on kunnostettu puistoksi, jossa on nyt valoa ja kukkivia puita. Asukkaat ovat nauttaneet puiston Myllyrauhaksi. Rauhallinen puisto sopii leikkiin ja oleskeluun. Siellä piipahtavat myös läheisen sairaalan potilaat omaisineen. Varsinainen leikkipuisto on asukaspuisto Myllysiivessä.

Koirapuisto joutui siirtymään Myllypuron ostoskeskuksen liepeiltä uudisrakentamisen tieltä. Uusi koirapuisto Myllypurontien varrella on hyvin saavutettavissa jalankulkuraitteja pitkin

← Orpaanporras, omaleimainen raitti kävelijöille ja pyöräilijöille.

joka suunnasta. Koirapuisto on hyvin valaistu ja entistä rauhallisempi ja viihtyisämpi myös koiranomistajille.

Asumisviihtyisyyttä lisäsi Kehä I:n meluvalli, jota istutukset rytmittävät. Muita liikenteeseen liittyviä parannushankkeita ovat mm. Myllypurontien jalkakäytävien uusi valaistus ja risteysmuutokset liikennevaloineen Kehä I:n liittymässä. Liikuntapuiston alueella on tehty pysäköintijärjestelyjä.

Myllypuron raittien ja puistojen tasoon voidaan olla tyytyväisiä. Metsälähiöön kuuluvaa väljyyttä on runsaasti, ja rakennetut puistot tuovat vaihtelua ja monipuolisuutta metsäluontoon. Ulkopuolisen kävijän silmissä kiireellisin uudistuskohde on kuitenkin vielä tekemättä. Metroaseman peruskorjaus on jäänyt odottamaan asema-alueen uudisrakentamista.

Uusia palvelu- ja asukastiloja

Myllypuron palvelutilojen ja ympäristön parannukset käynnistettiin asukkaiden toiveista lähtien. Kirjastoa ei tosin saatu, mutta Urban-tuella avattiin lehtien lukusali ja lähiöasema asukastilaksi. EU:n Urban-rahoitus oli ratkaisevaa Myllypuron työttömät ry:n Ala-Sampolan asukastilan toiminnalle ja MLL:n perhekeskus Rinkelille sen joutuessa muuttamaan Alakiventieltä. Ala-Sampolassa on tiloja puu- ja tekstiilitöille ja Rinkelissä kokoontuvat lapsiperheet ”muskareihin” ja muihin harrastuksiin.

Vanhusten palvelut ovat erityisesti parantuneet Myllypurosa. Itä-Helsingin lähimmäistyö ry:n palvelutalo Hely-koti valmistui 1990-luvun lopulla ja on aloittamassa vuonna 2007 palveluasuntojen lisärakentamista. Kaupungin omistama vanhusten palvelutalo on ansiokkaasti peruskorjattu. Hely-kodin ja Diakonissalaitoksen asuntolan lounasruokat ovat täydentäneet alueen palveluita ja asukastoimintatiloja. Diakonissalaitoksen asuntolaa peruskorjataan parhaillaan ja sen toimintaan voi tulla muutoksia.

Lapsiperheille merkittävä uudistus oli leikkipuisto Myllynsiiven muodonmuutos kaikkia ikäryhmiä palvelevaksi asukaspuistoksi. Toteutukseen käytettiin EU:n Urban-tukea 1990-luvun lopulla. Puistorakennus korjattiin ja laajennettiin, piha kahluualtaineen uudistettiin täysin. Asukaspuistosta tuli Myllypuron helmi, jota ovat käyneet ihailmassa lukuisat ulkomaiset vieraat. Nyt on ilmennyt, että rakennuksessa on kosteusvaurioita. Toiminta joutuu korjauksen ajaksi evakkoon entiseen neuvolan tilaan.

Palvelut muutosten kourissa

Palvelujen keskittämiset suurempiin yksikköihin koskettavat myös Myllypuroa. Terveysasema ja neuvola muuttivat vuonna 2006 Itäkeskukseen asukkaiden sitkeästä vastustuksesta huolimatta. Terveysaseman tilat ovat nyt Myllypuron kroonikkosairaalaksi käytössä. Sairaala toimii hyvässä yhteistyössä alueen virka-

➔ Myllypuron yläasteen koulun pihalle rakennettiin lähiliikuntakenttää pihan peruskorjauksen yhteydessä.

miesten ja asukastahojen kanssa. Sen juhlasalia käytetään suuriin juhliin ja asukastapahtumiin.

Aleneva lapsimäärä heijastui ensin päiväkoteihin. Myllypurossa on purettu kaksi päiväkotia, toinen saastuneen maan takia ja toinen tarpeettomana. Saastuneelta maalta puretun päiväkodin korvaamisesta uudella on kerrottu kilpailuja koskevasa kappaleessa. Toisen puretun päiväkodin tontille rakennetaan asuntoja – ja pohjakerrokseen uusi päiväkotikoti, joka tarjoaa laadukkaammat tilat lapsille kuin vanhan parakkimaisen rakennuksen korjaamisella olisi saatu aikaan.

Vireillä oleva koulutilojen muutos koskettaa Myllypuroa, jossa ala-aste toimii kahdessa eri tilassa, ala-asteen koulussa ja korttelikoulussa. Ala-asteen koulutiloja kunnostettiin ja piha parannettiin 1990 luvun lopulla. Minna Elorannan taideteoskin syntyi koulun seinälle Turun taidekoulun yhteistyönä. Koulua esitetään lopetettavaksi, koska korttelikoulussa on tilaa alaluokille. Myllypuron yläasteen koulutalo ja piha on peruskorjattu. Peruskorjaus oli mittava, ja lopputulos on hyvä ja koulupiha on yhteissuunnittelun tuloksena erittäin viihtyisä. Sisätiloja on peruskorjattu vielä vuonna 2006. Tämän koulun toimintaan ei ole esitetty muutoksia. Viereinen pahasti rappeutumaan päässyt lukiorakennus on ollut pääosin tyhjänä jo yli kymmenen vuotta. Koulukäyttöön sitä ei tarvita ja sen purkamista tutkitaan.

Sujuuko arki Myllypurossa?

Arjen toimivat peruspalvelut ovat olleet Helsingin lähiöasumisen valtteja. Vieläkö arki sujuu Myllypurossa?

Julkinen liikenne Myllypuroon toimii hyvin. Metro on nopea, luotettava ja matkustajien turvallisuuden tunnetta on parannettu vartioinnilla. Myllypuron metroasema tarvitsisi ainakin kevyen kunnostuksen uudisrakentamiseen kytkeytyvää peruskorjausta odotellessa.

Päiväkotien ja koulujen muutoksista huolimatta Myllypurossa ovat edelleen nämä peruspalvelut ja kaikki verrattain hyvissä tiloissa. Asukaspuiston korjausten jälkeen Myllypurossa on myös hyvät tilat ilta- ja iltapäivätoimintaan ja asukastoimintaan. Nuorisotalo sijaitsee hyvin koulujen ja asukaspuiston naapurissa. Sen tilat ja varustetaso ovat melko hyvät.

Terveysasema ja neuvolat eivät enää ole jalankulkuetäisyydellä. Kaupungin lupausten mukaan tilanteen pitäisi olla väliaikainen, koska uusi terveysasema on suunniteltu rakennettavaksi Myllypuroon. Vanhusten palveluasuntoja ja niihin liittyviä avopalveluja on Myllypurossa hyvin. Palveluasuntoja on tulossa lisää. Alueella on myös hyvin toimivaa Niemikotisäätiön ylläpitämää mielenterveyskuntoutujien erityisasumista ja heidän omia ruokailu- ja kuntoutuspalveluja. Diakonissalaitos peruskorjaa juuri omistamaansa asuntola.

Myllypuron lehtisali nettipisteineen on viihtyisä ja toimiva, mutta ei korvaa kirjastoa. Uuden palvelukeskuksen kilpailuohdotukseen sisältyy erillinen tila, joka mahdollistaisi lehtisalille ja asukastoiminnalle uudet tilat. Myllypurossa on kirkko ja seurakuntatilat sekä muita järjestöjen asukastiloja. Liikuntamahdollisuudet ovat erinomaiset.

Myllypuron julkiset peruspalvelut ovat kaikista muutoksista huolimatta kohtuulliset ja hyvät – jos uusi terveysasema todella rakennetaan Myllypuroon. Kaupallisetkin palvelut ovat erittäin hyvät – jos uusi palvelukeskus toteutetaan suunnitelmien mukaisesti. Neuvottelut ovat kesken, mutta toteutukseen suhtaudutaan optimistisesti. Myllypuron arjen toimivuutta lisää Itäkeskuksen läheisyys, matkaa on vain yksi metroaseman väli.

6.3 Liikunnasta Myllypuron brändi

Startti Liikuntamyllystä

Parhaita Myllypuron parannushankkeita on Liikuntamylly. Metroaseman viereinen painotalo oli jäänyt laman aikana lähes tyhjäksi, ja alkuideana oli saada sen nurkasta pieni salitila lähiöliikuntaan. Suunnittelun aikana pieni salihanke kasvoi 12 000 m²:n suuruiseksi urheilutaloksi, joka kooltaan, käyttäjämääriltään ja liikuntalajien runsaudeltaan on ainutlaatuinen koko Suomessa. Myllypurolla on vetonaula, joka kerää käyttäjiä ympäri Helsinkiä.

Liikuntamyllystä tuli veturi muillekin Myllypuron uudistuksille. Yksityinen ArenaCenter rakensi uuden Euroopan suurimman salibandy-hallin lähelle Liikuntamyllyä ja näkyvälle paikalle Kehä I:n varteen. Halli tunnetaan palloilun ohella myös kuntokeskuksestaan.

Liikuntapuisto kohenee vähitellen

ArenaCenter on osa Myllypuron liikuntapuistoa. Puistoon on rakennettu moderni huoltorakennus ja kunnostettu kenttiä. Seuraava suuri hanke on jalkapalloilun harjoitushalli. Tällaiselle talviharjoitteluun sopivalle hallille on kova kysyntä, käyttäjiä ei tu-

le puuttumaan. Liikuntapuiston maisematilan parantamiseksi on tehty suunnitelmat, toteutus etenee resurssien puutteen-
sa vähitellen.

Koska liikuntatilahankkeita on ollut monia, takaiskuiltakaan ei ole välttytty. Jäähallihanke Myllypuroon raukesi ja halli rakennettiin Malmille (tarpeellinen palvelu sinnekin). Katetusta suu-
resta tekojääradasta haaveiltiin Helsingin talviolympialaishake-
muksen aikoihin. Paikka on edelleen olemassa, toteutusvarat
puuttuvat.

Luonnosta ja liikunnasta ainekset hyvään elämään

Myllypuron liikunta- ja ulkoilumahdollisuudet tarjoavat ainek-
set hyvään elämään aktiivisesta vapaa-ajasta kiinnostuneille.
Myllypurosta avautuvat ulkoilureitit Vartiokylän lahdelle, Van-
hankaupunginlahden ympäristöön ja Kivikon kautta Vantaalle
Sotungin maalaismaisemiin. Myllypuron lähiöliikunta tarjoaa
ulkoilua, palloilulajeja, tanssia, jumppaa ja kuntoilua myös lii-
kunnan vasta-alkajille. Lähiöliikunnan retket ja tapahtumat ran-
noilla ja Liikuntamyllyssä, kuten lapsiperheiden sunnuntaiset
liikuntahulinat, ovat matalan kynnyksen harrastus- ja yhdessä-
olon tilaisuuksia. Myllypurossa ja lähistöllä toimii useita aktiivi-
sia liikuntaseuroja, jotka tarjoavat harrastusmahdollisuuksia eri-
tyisesti junioreille.

6.4 Takaisku Alakivientiellä

Pahin on jo takana

Myllypuron lupaavalle kehityskierteelle tuli dramaattinen takais-
ku Alakivientien saastuneesta maaperästä. Asuintalojen purku
ja asukkaiden pakkolähtö viihtyisäksi koetulta alueelta järkytti
koko Myllypuroa ja heitti kielteisen varjon koko alueelle. Pitkäl-
liset tutkimus-, lupa-, valitusprosessit olivat taakkana Myllypu-
ron maineelle. Nyt kahdeksan vuotta tapauksen paljastumisen
jälkeen tilanne on voiton puolella. Asukkaat ovat muuttaneet,
talot purettu ja saastuneet maat on eristetty täyttömäen sisään.
Alueen ulkoiseen kunnostukseen päästään pian käsiksi, täyttö-
mäestä rakennetaan Alakivenpuisto.

Täyttömäestä nähtävyys

Kaupunki pyrkii kääntämään takaiskun myönteiseksi asiak-
si täyttömäen maisemoinnin erityislaadulla. Saastuneet maat
peittävä täyttömäki on nyt muotoiltu maisemakilpailun voitta-
jasuunnitelman mukaisesti. Lopullisen, valaistusta innovatiiv-
isesti käyttävän ympäristöteoksen teho nähdään parin vuo-
den kuluttua.

6.5 Uusi Myllypuro tulee – uusia asuntoja, uusia asukkaita

Myllypuro laajentuu...

Myllypuron muutosta ei ole saatu vain korjausten avulla. Asun-
tokanta on monipuolistunut täydennysrakentamisen tuloksena.
Myllypuroa on laajennettu aikaisemminkin, omakotialueen län-
sipuolelle on syntynyt uusia pientalokortteleita useissa vaiheis-
sa 1980-luvulta alkaen. 2000-luvulla pientaloasutus laajeni Hal-
lainvuorentielle. Omistusasuntovaltaiselle alueelle on muutta-
nut lapsiperheitä, mikä heijastuu tasapainottavasti alueen vä-
estörakenteeseen.

Uutta vetovoimaa koko alueelle tuo Myllypuron puukaupun-
ki. Kaupunkimaiset pientalot ovat olleet kaupunkisuunnittelus-
sa suosiossa viime vuosina. Pientalot ovat lapsiperheiden haa-
veina ja niiden vuoksi ollaan valmiita muuttamaan kauaskin ke-
hyskuntiin. Myllypuron puukaupungin valmius vastata kysyn-
tään on hyvä, koska alueelle on haettu erityislaatuista kilpailu-
la ja hankkeessa on mukana puurakentamisen valtakunnallisia
intressitahoja.

...ja täydentyy

Myllypuron kerrostaloalueen sisälläkin on paikkoja, joissa täy-
dennys on mahdollista alueen luonnetta turmelematta. Myl-
lypadontien pysäköinti- ja kääntöpaikoille rakennetut rivitalot
sopivat luontevasti ympäristöön. Alakivientien purettuja raken-
nuksia korvaamaan on kaavoitettu kaksi uutta korttelia rivi- ja
pienkerrostaloja.

Asumista metron tuntumaan Kehä I:n itäpuolelle

Myllypuron vahvuus on metro. Jalankulkuetäisyydelle metros-
ta Kehä I:n tuntumaan suunnitellaan uusia asuntoja, jotka tu-
kevat Myllypuron palveluja ja toisaalta liittyvät Kontulan vakiin-
tuneeseen pientaloalueeseen. Uudesta alueesta tulee pientalo-
valtainen ja runsaasti omakotitaloja sisältävä.

Palaavatko lapsiperheet Myllypuroon?

Itä-Helsingin lähiöiden myönteistä kehityspiirteistä huolimatta
eräät tutkijat, esim. Mari Vaattovaara, varoittavat pääkaupunki-
seutua uhkaavasta segregatiosta. Monipuolinen asukasrakenne
pitäisi turvata kaikilla esikaupunkien kerrostaloalueilla. Myllypuro
poikkeaa monista alueista siksi, että sinne on suunniteltu todella
paljon uutta asuinrakentamista, joten edellytyksiä tähän olisi.

Vuoden 1996 jälkeen on jo rakennettu uutta asuin-
kerrosta alaa noin 32 000 kem², mikä merkitsee noin 800 uutta asukas-

ta. Valmiiksi kaavoitettuna on Alakiventielle, alueen keskustaan ja puukaupunkialueelle lähes 120 000 kem2 eli asuntoja noin 3000 uudelle asukkaalle. Lisäksi suunnitteilla on Kehän itäpuolelle noin 2 000 asukkaan alue. Suuruusluokkaa voi verrata nykyiseen asukaslukuun, vuonna 2006 oli noin 9 100 asukasta. Uusien asukkaiden muutto Myllypuroon merkitsee todella muutosta asukasrakenteessa.

Kaavat luovat mahdollisuuksia, mutta riittääkö Myllypuroon kysyntää? Houkutteleeko uusi pientalorakentaminen Myllypuroon lapsiperheitä? Asunnot varmaan kiinnostavat, mutta vastaako Myllypuro alueena mielikuvaa turvallisesta, luonnonläheisestä, lapsiystävällisestä ja arkielämän palvelut tarjoavasta asuinalueesta?

Lähiöprojekti on tehnyt tehtävänsä olemassa olevan rakennuskannan ja ympäristön parantamiseksi hyvin tuloksin. EU:n Urban-ohjelmat ovat kehittäneet palveluja ja vahvistaneet asukasosallisuutta. Kaupunki on turvannut rakentamisen laatua suunnittelukilpailuin. Palvelukeskus tuo lähiöihin uuden mallin yhdistää kaupallisia palveluja ja asumista. Onnistuneen lopputuloksen varmistamiseksi tarvitaan kaupungilta koordinaatio ja laadunvalvontaa uudisrakentamisessa. Ennen kaikkea tiedon uudesta Myllypurosta tulee tavoittaa potentiaaliset muutajat ja lapsiperheet.

6.6 Uusi Myllypuro tulee – lähiölle uusi keskus

Vanhan ostarin tilalle uutta

Kaatopaikan tuoma takaisku vauhditti Myllypuron uudistusta. Kaupungin tavoitteena on luoda Myllypuroille uusi tulevaisuus uudistamalla alueen keskus. Kaupunki oli jatkanut ostoskeskustontin vuokra-aikaa 30 vuodella, ja ostoskeskusyhtiö olikin ryhtynyt parannustoiimiin, market-osaa laajennettiin ja sisäänkäyntejä kohennettiin. Koko ostoskeskuksen vetovoimaan tämä ei oleellisesti vaikuttanut. Niinpä suunnittelukilpailun avulla etsittiin radikaalimpaa ratkaisua Myllypuron keskustan uudistamiseksi. Tuloksena oli lähiöön sovellettu kauppakeskusten konsepti, jossa yhdistetään asuminen ja kaupalliset palvelut.

Palvelukeskuksen toteutus on osoittautunut aikaa vieväksi. Kiinteistöpoliittisesti vaikeita kysymyksiä ovat olleet pitkä maanvuokrasopimus, useat pienomistajatahot ja päivittäistavaramarkettien ratkaisu kaikkia osapuolia tyydyttävällä tavalla. Myllypuron asukkaat odottavat innolla kilpailutuloksen mukaista palvelukeskusta ja pitävät sitä erinomaisena vetonaulana koko Myllypuron maineen kohentamiselle.

Myllypuron keskustan pysäköintikentillä ja lähimetsikoissa on runsaasti tilaa täydentävälle asumiselle. Vanhan päiväkodin purku ja koirapuiston siirto avasivat lisää tilaa asumiselle.

Tontin luovutuskilpailulla on etsitty uusia ratkaisuja kerrostaloasumiseen.

Toimitilaa ja palveluja

Myllypuron erinomaisten liikenneyhteyksien, metron ja Kehä I:n hyödyntämiseksi kaupunki pyrki luomaan uuden Myllypuron myös metron alueelle kaavoittamalla alueelle noin 130 000 kem2 uutta toimi- ja palvelutilaa. Koska sairaaloiden kehittämisprosessi oli käynnissä, paikkaa kaavailtiin uudelle itäiselle päivystyssairaalalle. Myllypurolle tilanne näytti hetken lupaavalta. Kaupunki kuitenkin luopui koko sairaalasta. Vireillä on vielä terveysasema, ei muita toimitila- tai palveluhankkeita.

Uusien toimitilojen saaminen ei edisty, koska veturihanke puuttuu. Ilmeisesti siihen tarvitaan kaupungin toimia. Nähtäväksi jää, tuleeko terveysasemasta riittävä veturi ostarialueen muodonmuutoksen tukemana. Elinkeinoelämä ei kiinnostu paikan arvosta ellei se herää huomaamaan koko Itä-Helsingin mahdollisuuksia yritystoiminnalle.

6.7 Laatua rakentamiseen kilpailuilla

Myllypurossa on menestyksekkäästi käytetty suunnittelukilpailuja rakentamisen laadun kohottamiseksi. Kilpailujen sarjan aloitti jo vuonna 1999 pieni ympäristötaideteosten oppilastyökilpailu Taidekoulu Maan kanssa; tavoitteena luoda taiteen keinoin muutos ympäristöön. Varsinaiset isot arkkitehtuurikilpailukohteet ovat koskeneet kokonaista asuinalueita, asuin- ja palvelurakennusten kortteleita tai yksittäisiä rakennuksia sekä puistoa. Kilpailuilla on etsitty uutta ostoskeskuskonseptia ja uusia ideoita sekä pientalo- että kerrostaloasumiseen. Kilpailut ovat jo tuottaneet hyvää arkkitehtuuria ja laadukkaita suunnitelmia, jotka nostavat Myllypuron kiinnostavuutta asuinalueena.

Seuraavassa kilpailuja kuvataan aikajärjestyksessä.

Ongelmarakennelmista taideteokset

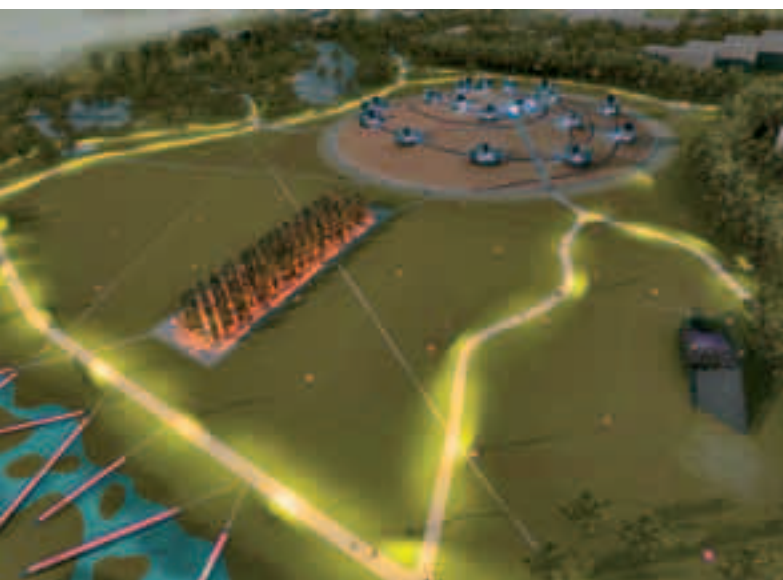
Myllypuron alla on laaja kallioväestönsuoja, jonka sisäänkäynti ja ilmastointirakennelmia on näkyvissä maan pinnalla eri paikoissa. Rakennelmat olivat alttiina ilkeille ja rumensivat ympäristöä. Taidekoulun Maan opiskelijoille järjestettiin ideakilpailu rakennelmien muuttamisesta ympäristötaiteeksi. Kilpailun tuloksia ei suoraan toteutettu, mutta niiden innostamana Taidekoulu Maahan syntyi opiskelijaryhmä ”Aikarauta”, jonka kanssa usean vuoden aikana kehitettiin kolme taideteosta yhteistyössä pelastuslaitoksen, rakennusviraston, rakennusvalvontaviraston ja kulttuuriasiainkeskuksen kanssa. Taiteilijat osallistuivat itsekin teosten toteutukseen. Rahoitusta tuli myös EU:n Urban II -

← ↻ ↺ Alankivenpuiston maisemasuunnittelukilpailun voittivat arkkitehdit Mauri Korkka ja Kirsti Rantanen vuonna 2000. Puiston ilme muuttuu vuodenaikojen mukaan valaistuksen avulla.

Suunnitteluvaiheen kuvat: Mauri Korkka / Arkkitehdit Korkka Rantanen ja työryhmä.

→ Kiviparintien 4:ään nousee kutsukilpailussa toiseksi tullut JAUHINKIVET, jonka tekijä on YH-Suomi Oy suunnittelijanaan Kirsti Sivén & Asko Takala Arkkitehdit Oy. Kuva: Suunnittelijan havainnekuva.

ohjelmasta ja sponsoreilta. Kilpailu antoi tässä tapauksessa viirikkeen ja innostuksen teosten työstämiseen ja tulokset olivat korkeatasoisia. Teokset ovat "Väriaattori" (Pauli Ahopelto ja Aikarauta), "Metsän henki" (Jaakko Kuntti ja Aikarauta) ja "Saattajat" (Valtteri Kivelä, Pauli Ahopelto).

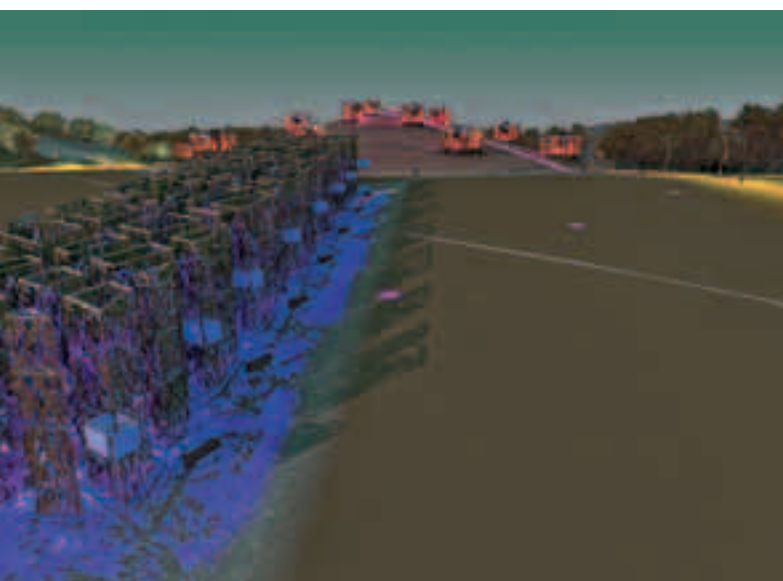
Uusi päiväkoti Leipuri

Alakiventien saastuneelta alueelta jouduttiin purkamaan päiväkoti Leipuri. Uusi päiväkoti päätettiin sijoittaa Myllypuron parhaalle paikalle kirkon naapuriin. Tähän pääraittien risteykseen haluttiin rakennus, joka korvaisi päiväkodin menetyksen aiheuttaneen surun. Päiväkodin suunnittelusta järjestettiin kutsukilpailu, jonka voitti arkkitehtitoimisto JKKM. Toimisto on niittänyt mainetta useissa arkkitehtikilpailuissa. Itäkeskuksessa evakossa olleet lapset pääsivät uuteen Leipuriin vuonna 2003.

Kilpailu tuotti odotetun tuloksen; rakennusta on esitelty rakennusalan julkaisuissa ja se on ollut suosittu ammattilaisten vierailukohde. Tilat ovat viihtyisät ja kodinomaiset. Koko lähiympäristö sai päiväkodin ansiosta uuden ilmeen, raiteiden risteyksestä tuli omaleimainen julkinen alue, jossa kirkkokin pääsi entistä paremmin esille.

Päiväkoti Leipuria koskevia artikkeleita mm.

- Arkkitehti 4/2003 "Satuveistos männikössä"
- Projektiiuutiset 4/2003
- Helsingin Sanomat 9.11.2004 "Tule, tule hyvä talo", kolme kohdetta hyvästä arkkitehtuurista

Kaatopaikka puistoksi ja ympäristötaiteeksi

Maisemasuunnittelukilpailun avulla haluttiin etsiä ennakkoluottomia ideoita Alakiventien alueelle rakennettavan täyttömäen maisemointiin. Tavoitteena oli luoda Myllypurolle nähtävyys, jotakin uutta ja ainutlaatuista, jota tulaisiin katsomaan muualtakin. Vuonna 2000 pidetyn kutsukilpailun osallistujaryhmiltä edellytettiin monipuolista arkkitehtuurin, maisemasuunnittelun, valaistuksen ja taiteen yhdistämistä. Parhaimmaksi valittiin arkkitehtien Mauri Korkan ja Kirsti Rantasen ehdotus. Sen mukaan kaatopaikka muuttuu viheralueen lisäksi ympäristöteokseksi, joka vuodenaikojen ja tilanteen mukaan muuttuvan valaistuksen avulla tarjoaa elämyksellisyyttä myös pimeänä vuodenaikana.

Vanhasta ostarista uusi palvelukeskus

Myllypurossa on tyypillinen kaupan rakennemuutoksesta kärsivä 1960-luvun lähiöostari. Se sijaitsee kaupungin vuokratontilla, liiketilat ovat useiden omistajien hallussa. Rakennuksen ongelmana on, että se sulkeutuu ulospäin, jopa pääjalankulun suun-

taan. Ostaria on vuosien varrella kohennettu kattamalla sisäpiha tai viimeksi laajentamalla päivittäistavaramarkettia ja korostamalla sisäänkäyntejä värikkäin katoksin. Toimet eivät olleet riittäviä. Lisäksi asiakkaita karkottaa paikan rauhattomuus.

Myllypuron keskustan uudistamiseksi suunniteltiin ensin ostoskeskuksen reuna-alueille täydentävää asumista. Taantuva ostari nähtiin kuitenkin esteenä riittävälle muutokselle, ja siksi haluttiin ideoita uudenlaisesta palvelujen ja asumisen yhdistämisestä. Vuonna 2003 järjestettiin kutsukilpailu, jonka voittajaksi paljastui arkkitehtitoimisto JKKM. Voittaneessa suunnitelmassa kaupalliset palvelut sijoittuvat rakennusten pohjakerrokseen ja avautuvat aukiolle ja pääraitille. Asuntojen isot parvekkeet ja kattopuutarha alueen keskellä korvaavat tavanomaisen pihan puutteen.

Puukaupunkikylä

Myllypuron eteläosan suunnittelu alkoi vuonna 1998. Asuinalue valittiin mukaan valtakunnalliseen Moderni puukaupunki -hankkeeseen (mm. Wood Focus Oy ja Suomen Metsäsäätiö) ja ympäristöministeriön Tiivis-matala-projektiin. Avoimella kansainvälisellä kilpailulla vuonna 2003 tavoiteltiin valtakunnallista esimerkkikohdetta, jossa yhdistyy kaupunkimainen tiiviyys ja matala puinen pientalomiljö. Voittaneen kilpailuehdotuksen tekijä oli Arkkitehtuurityöhuone Artto Palo Rossi Tikka Oy. Kilpailu toimi kaavoituksen pohjana. Puinen kaupunkikylä on herättänyt osassa asukkaita suuria intohimoja ja rakentaminen on juuttunut asemakaavasta tehtyihin valituksiin.

Kerrostalo uudistuu

Kaupunkimaisen pientaloasumisen rinnalla kerrostaloasumisen kehittäminen on suunnittelun nykytrendejä. Myllypuro on mukana tälläkin alalla. Kiviparintien tonttien luovutukseen liittyen järjestettiin vuonna 2006 kutsukilpailu kerrostalojen suunnittelusta. Kilpailun taso oli hyvä, ja sekä 1. sijan voittanut VVO Rakennuttaja Oy / arkkitehtiryhmä A6 että 2. sijan saanut YH-Suomi Oy / Kirsti Sivén & Asko Takala Arkkitehdit Oy saivat rakentamiskohteet. Kiviparintien uusien asuinrakennusten toteutus etenee suotuisasti.

6.8 Aluetyö, liikunta ja kaupunkikulttuuri Myllypuron hyvinvointia lisäämässä

Asukastoimintaa ja tapahtumia

Myllypuron vahvuuksia on aktiivinen järjestö- ja urheiluseuratoiminta. EU:n Urban-ohjelmista asukastahot saivat tukea omien tapahtumien ja hankkeiden järjestämiseen, mikä edelleen vahvisti asukastoiminnan aloitteellisuutta, kunnianhimoa ja toimintakykyä. Vuonna 2006 uudistuneilta Myllypuron kotisivuilta saa hyvän käsityksen asukastoiminnasta.

Myllypuron aktiivisia järjestöjä ovat Myllypuro-seura, Lions Club, Myllypuron Martat, liikuntaseura Myllypuron Pauhu, Myllypuron MLL, Myllypuron työttömät, venäläisten maahanmuuttajien yhdistys Luonto ja terveys sekä useat eläkeläisjärjestöt ja poliittisten puolueiden paikallisosastot. Seurojen lisäksi tärkei-

tä toimijoita ovat Myllypurossa myös seurakunta ja Myllypuron Kiinteistöt Oy.

Myllypuro-seuran ja muiden järjestöjen yhteisesti järjestämien vuosittaisten Myllypuro-päivien ohjelmatarjonta ja taso on kasvanut. Lions-järjestö vastaa alueen itsenäisyyspäiväjuhlista ja sen toimittama Myllyviesti ilmestyy vuosittain. Myllypuron aluetyöntekijä osallistuu kumppanina paikallisiin tapahtumiin, esim. Myllymarkkinoihin ja vanhusten joulujuhlaan.

Myllypuron asukasjärjestöt seuraavat valppaasti aluetta koskevia kaupungin hankkeita. Järjestöt ovat ottaneet kantaa erityisesti terveyspalvelujen muutoksiin ja oman terveysaseman siirtoon Itäkeskukseen. Myllypurossa näkyvät asukastoiminnassa myös erilaiset mielipiteet, esimerkiksi uudelle puukaupungille löytyy alueelta sekä vastustajia että puoltajia. Hienoa on, että erilaisista mielipiteistä huolimatta molemmat tahot pystyvät toimimaan yhdessä muissa yhteyksissä.

Yhteisötaide myllypurolaisia yhdistämässä

Lähiötaiteilijan toiminta Myllypurossa vuosina 1996–2005 painottui vahvasti yhteisötaiteeseen. Toiminta sai EU:n Urban-ohjelman rahoitusta. Ympäristö- ja kulttuurihankkeet, esim. yhteisöteatteritapahtumat ja lukuisat taideharrastuskurssit lähenivät asukastahoja toisiinsa ja lisäsivät verkottumista. Myllypuron yhteisötaide alkoi erilaisilla matalankynnyksen taideharrastuskursseilla, esimerkiksi Myllypuron maisemat ja luonto olivat usean kurssin aiheena ammattitaiteilijoiden opastamina. Suosittuja olivat myös erilaiset askarteluryhmät. Aivan erityisen hienoihin tuloksiin pääsivät nuorten ”romuryhmät”, jotka tekivät kaatopaikkojen kierrätysmateriaalista taideteoksia. Taidekurssien töitä esiteltiin lähiöasemalla, muissa alueen julkisissa tiloissa ja jopa luonnon keskellä.

Myllypuron yhteisötaide, erityisesti nuorten innovatiiviset roimuteokset, saivat näkyvyyttä useana vuonna myös koko kaupunkia koskevissa kaupunkikulttuuritapahtumissa, kuten Valon Voimissa ja Taiteiden Yössä. Yhteisötaiteen voimannäyttöjä olivat performanssit ja Taikamatka-tapahtuma, johon osallistui kymmeniä eri järjestöjä ja satoja asukkaita. Taidetapahtumissa pystyivät kohtaamaan toisensa päiväkodit, asukaspuisto, nuorisotalo, järjestöt ja jopa asuntolan asukkaat.

Yhteisötaide antoi voimaa kestää ja käsitellä myös kaatopaikan aiheuttamaa pakkomuuttoa Alakiventielle. Vaikuttavimpia

yhteisötaiteen hankkeita oli asukkaiden kesällä 2000 kasvattamat auringonkukat purettavien talojen pihalla ja pyykkinaruille kiinnitetyt haalistuvat kalvot vanhoista valokuvista. Kukkia oli yli 250 eli sama määrä kuin asuntoja, joista jouduttiin muuttamaan.

Lähiöliikuntaa myllypurolaisten iloksi

Lähiöliikunta alkoi vuonna 1996 ja siellä on kehitetty sen toimintatapaa. Myllypuron lähiöliikunnassa on käytetty hyväksi alueen hyviä ulkoilumahdollisuuksia ja Liikuntamyllyä. Sauvakävely, palloilulajit, pyöräilyretket, koko perheen ulkoilutapahtumat ym. ovat antaneet kipinää kunto- ja terveysliikuntaan ja tuoneet elämäniloa ja uusia tuttavuuksia liikuntaharrastusten parissa.

Myllypuron verkostot loivan pohjan lähiöliikuntaan oleellisesti kuuluvalla kumppanuudella alueen seurojen kanssa ja kehittivät kaupungin hallintokuntien kanssa tehtävää pienryhmätoimintaa lähiöliikunnassa. Lähiöliikuttaja onkin ollut toivottu tuki päiväkoteihin ja asukaspuistoon, vanhusten palvelutaloihin sekä terveysasemien ja sosiaalitoimen pienryhmiin ja toimintaan.

6.9 Myllypuro 40 vuotta – elämä edessä

Myllypurolaiset ovat viime aikoina juhlineet alueen rakentamisen, kiinteistö- ja asuntoyhtiöiden ja eri järjestöjen 40-vuotispäiviä. Vuonna 2005 Myllypuro-seura julkaisi Urbanin tuella kattavan historiikkiteoksen. Asukastoiminta on virkeää ja kantaaottavaa, niin kuin pitääkin. Myös kaupungin suunnitelmia vastustavat mielipiteet kuuluvat asukasosallisuuteen. Juhlapäivien vietossa on muisteltu menneitä, haikeudella tai helpottuneena, mutta on myös pohdittu tulevaisuutta.

Myllypuron ja lähiöprojektin yhteinen taival on päättymässä, ”kasvoimme erilleen ja olemme edelleen ystäviä”. Projektista siirrytään hallintokunnissa normaaliin käytäntöön. Myllypuro on kuitenkin poikkeuksellinen Helsingin lähiöiden joukossa, koska siellä on alkanut ainutlaatuisen voimakas muutosten aika, joka jatkuu ainakin seuraavat kymmenen vuotta. Myllypuro on 40-vuotiaana parhaassa iässä ja elämä edessä. Uudet kumppanitkin ovat haussa, kiinnostusta olisi ennakko-luottoon rakennuttajiin.

Lähiöprojektin johtoryhmä

Tuomas Rajajärvi
Anneli Lahti
Harri Kauppinen
Mikael Nordqvist
Kauko Juutinen
Raimo K Saarinen
Riitta Halttunen-Sommardahl
Markus Härkäpää
Vesa Sauramo
Eeva-Liisa Broman

Kaupunkisuunnitteluvirasto, puheenjohtaja
Kaupunkisuunnitteluvirasto
Kiinteistövirasto
Kiinteistövirasto
Rakennusvalvontavirasto
Rakennusvirasto
Sosiaalivirasto
Talous- ja suunnittelukeskus
Talous- ja suunnittelukeskus
Urban II -projekti

Lähiöprojektin alueellisen työn ohjausryhmä

Maria Nyström
Juha Pulkkinen
vs. Pirkka Hellman
Helena Ström
Maaretta Pukkio
Anita Tirkkonen
Janne Typpi
Riitta Vartio

Liikuntavirasto
Rakennusvalvontavirasto
Rakennusvalvontavirasto (syksyyn 2006 saakka)
Rakennusvirasto
Sosiaalivirasto
Sosiaalivirasto
Sosiaalivirasto (syksystä 2006 alkaen)
Sosiaalivirasto

Lähiöprojektin aluetyössä toimivat vuonna 2006

Lähiötyöntekijä Kirsti Jussila, Sosiaalivirasto
Lähiöarkkitehdit Marina Fogdell, Hilikka Kuusinen ja Mikko Tainio, Rakennusvalvontavirasto
Lähiöliikuttajat Irma Juusela, Mia Küttner ja Jukka Lundgren, Liikuntavirasto
Perhetyöntekijät Ilona Aura, Sini Heino-Mouhu, Raija Kaljunen, Saana Manninen, Aili Savolainen, Carita Seire, Sosiaalivirasto

A Synoptic View of the Key Messages Coming from the SecurCity Thematic Work

For further information, consult full reports and case studies on SecurCity website www.urbact.eu/securcity

Youth, Crime and Education

Youth crime may be considered as one of the most important indicators of social exclusion. Preventing and reducing youth crime is important both for the liveability and safety of neighbourhoods and for the prospects of young people, especially young people from disadvantaged groups. Effective strategies to prevent and combat youth crime make a valuable contribution to social cohesion.

Transferable key messages from Youth, Crime and Education -theme workshops of SecurCity

- Devise a multi-agency approach: Structural co-operation of all relevant partners in the youth crime chain
- Empower young people as an absolutely essential success factor
- Strengthen social relations: Involvement of local community in programmes for young offenders/ youth at risk
- Secure schools as safe places: The school should be a place where pupils and teachers feel secure

Commercial Investment in a public setting

The main shopping areas in the URBAN neighbourhoods have serious problems with criminality, and anti-social behaviour caused by some youth, drug and alcohol misusers and homeless persons. Entrepreneurs have to make extra investments but still lose due to criminality, loss of clients and ambience.

Transferable key messages from Commercial Investment in a public setting -theme workshops of SecurCity

- A Safer Shopping Area project can be the solution for a wide range of area specific problems
- Clear communication necessary to convince businesses that the project will deliver additional services and projects
- Personal contacts are the most important, more than written information or formal meetings.
- Initial activities (before the request of active participation by businesses) increases the chance of a positive attitude because they are a showcase for the strength of the partnership.
- Appoint a Safer Shopping Area project manager – this is a job in its own right and it is difficult for a town centre manager to absorb the additional duties

- Flexibility and change as you consult your businesses
- Ensure a significant change, otherwise do not start

Drugs and Insecurity

Many urban city centres currently experience a high level of drug related criminal behaviour which is committed by persistent and prolific offenders, homeless rough sleepers who are intravenous drug users, and others. Focussed, multiagency activity undertaken by a partnership approach between local authorities and statutory partners (police, health, education, economic development agencies) is required to formulate a resourced plan to provide a safer environment for city centre communities.

Transferable key messages from Drugs and Insecurity -theme workshops of SecurCity

- Conduct a thorough need analysis to underpin any programmed work.
- Establish good working practices between partner agencies and fully engage with each other..
- Identify funding to sustain the delivery of services from the outset.
- Robust legislation is needed to support the work of politicians and community members alike.

Citizen Participation

Particularly important in the experience of SecurCity work is the activity of the citizens themselves. Without genuine, self-sustained citizen activity and community building, all attempts to reach results and sustainability in the safety issues are doomed to fail. One of the key learning lessons coming out of the SecurCity network experience is that in order to reach such citizen activity, one has to strike a subtle balance between bottom up activity and public sector driven initiatives. One has to work towards a mutually respectful and supportive relationship, and be careful not to stifle citizen's own initiative by meddling too much, or, on the other hand, not providing enough support, education and initiative.

Transferable key messages from Citizen Participation -theme workshops of SecurCity

- Get community involved, build residents network
- Listen to citizen needs, build mutual understanding, involve non-governmental organizations
- Work from fragmentation to coordination

- Help citizens to articulate needs, listening, taking needs as focus
- See the young genuinely as positive resource and work across generations
- Celebrate success
- Strengthen local identity
- Use schools in creatively
- Nurture citizen activity, don't stifle it

Fear of Crime

Cities need to be pleasant and well accessible in order to attract and retain companies, workers, citizens. This is the key to enter the virtuous circle of development. Deterioration of the environment and high rates of crime, resulting in risen levels of fear threaten this. This is one key reason why cities today are preoccupied with finding good ways to address this challenge. Experience points out that this challenge is not a simple one, and is riddled with paradoxes. With decisive measures environments have been improved and actual crime rates have reduced, but the subjective feeling of fear often remains, or even increases. This is the "reassurance gap" that has puzzled and also frustrated combating fear and crime. The complexity of the issue calls for patience, and the same virtues as in any measure addressing societal problems.

Transferable key messages from Fear of Crime -theme workshops of SecurCity

- Devise a long-term strategic, multi-agency approach
- Gain political, administrative and public support
- Administer a "two strand" strategy: A repressive stand and a preventive/ supportive strand: Use on the one hand preventive and proactive measures.
- These include cleaning and refurbishing the environment and getting citizens involved in the activities. On the other hand use focussed and determined repressive methods to deal with persistent and professional crime and the core troublemakers.

Kuvailulehti

Tekijät

Ulla Korhonen-Wälmä, Pirjo Ruotsalainen

Nimike

LÄHIÖPROJEKTIN TOIMINTAKERTOMUS 2006

Sarjan nimike

Helsingin kaupunkisuunnitteluviraston julkaisu

Sarjanumero	2007:4	Julkaisuaika	12.1.2007
Sivu	40	Liitteitä	2
ISBN	978-952-473-855-2 (nid.) 978-952-473-856-9 (pdf)	ISSN	0787-9024
Kieli koko teos	FIN	Yhteenveto	FIN, SWE, ENG

Tiivistelmä

Helsingin lähiöprojekti on hallintokuntien yhteinen kehittämisprojekti, joka pyrkii vahvistamaan lähiöalueita sekä fyysisen että sosiaalisen kehittämisen keinoin.

Kaupunginhallituksen vuonna 1996 perustamalla lähiöprojektilla on meneillään kolmas toimintakausi (2004–2007). Kaupunginhallituksen 2.5.2005 hyväksymä lähiöprojektin projektisuunnitelma määrittää projektin päämääräksi lähiöiden vetovoimaisuuden parantamisen. Projektin visio on ”Viihtyisät ja turvalliset esikaupungit lapsiperheille”. Visio korostaa monipuolisen asukasrakenteen merkitystä kaupungin elinvoimaisuudelle.

Lähiöprojektin tavoitteet ovat: (1) **Alueen erityispiirteistä vetovoimatekijöitä**, (2) **Laadukas ympäristö esikaupunkialueille**, (3) **Turvallinen asuin ympäristö kaupungin kilpailutekijäksi** ja (4) **Asukasosallisuus voimavaraksi**. Tavoitteita toteutetaan valikoiden tietyillä alueilla, joillakin kaikkia ja joillakin vain yhtä tai kahta. Vuonna 2006 kehittämishankkeita toteutettiin Itä-Helsingissä Myllypurossa ja Itäkeskuksessa sekä Koillis-Helsingissä Pihlajamäessä, Tapulikaupungissa, Jakomäessä sekä Siltamäessä. Itä-Helsingissä Lähiöprojektin ja EU:n URBAN-ohjelman toimenpiteitä on koordinoitu toisiaan täydentäväksi.

Lähiöiden omaleimaisuutta ja vetovoimaa lisätään tuomalla esille niiden kulttuurihistoriallisia ja rakennustaiteellisia arvoja sekä suunnittelemalla laadukasta täydennysrakentamista. Pihlajamäen 60-luvun modernin arkkitehtuurin suojelu eteni kaavaprosessissa ja Siltamäessä 70-luvun kaupunkirakenteellisten arvojen analysointi jatkui. Myllypurossa saatiin kahden keskeisen tontin kerrostalojen asuntorakentamisesta erinomaiset kilpailutulokset. Muiden alueiden täydennysrakentamisen suunnitelmat etenivät kaavaprosessin edellyttämällä tavalla.

Laadukas ympäristö muodostuu hyväkuntoisesta rakennuskannasta ja julkisen kaupunkitilan ja viheralueiden tasosta. Vv. 1996–2006 lähiöprojektialueiden asunto-osakeyhtiöt korjasivat kiinteistöjään yhteensä 85 M€:lla, josta valtion korjausavustuksen osuus on 8,5 M€. Pihlajamäen ja Siltamäen rakennusten korjaustapaohjeiden laatimista jatkettiin. Asukaspuisto Iso Antin puiston ja rakennuksen sekä Jakomäen kevyen liikenteen sillan valmistumiset olivat merkittäviä parannushankkeita. Pihlajamäen nuorisopuiston, ml. alueet tyttöjen harrastuksiin sekä maastopyöräilijöille, sekä Jakomäen liikuntapuiston suunnitelmat valmistuivat. Pikku Kosken/Viikinmäen kevyen liikenteen sillan suunnittelusta järjestettiin kilpailu.

Selvitys päihdetyön menetelmistä ostareiden turvallisuuden parantamiseksi valmistui. Helsinki toimi isäntänä EU:n Urbact-ohjelman SecurCity-verkoston kokoukselle. Verkoston loppuraportti esitteli Helsingin kokemukset graffitien poistosta ja turvallisuuden merkityksestä lähiöiden kehittämisessä.

Asukkaiden omat tapahtumat, juhlat ja oma tiedonvälitys tekivät projektialueita myönteisesti tunnetuiksi. Alueellinen verkostoituminen näkyi kaupungin hallintokuntien yhteistyönä ja kumppanuutena paikallisten toimijoiden kanssa. Perhetyössä on kehitetty erilaisia ryhmätyön menetelmiä sekä tarjottu perheille ja nuorille resursseja selviytymiseen arjessa sekä tapahtumia juhlaan. Hyvä Myllypuro -alueryhmän tilaisuudet esittelivät ajankohtaisia teemoja. Pihlajamäessä alkanut kumppanuustoiminta aluetyössä toi alueelle aivan uuden toimijan, Kalliolan settlementin ja sen tarjoamat mahdollisuudet. Lähiöliikunta yhteistyökumppaneineen on aktivoinut vähän liikkuvia sekä ehkäissyt syrjäytymistä liikunnan avulla jo 10 vuoden ajan. Ryhmiä ja lajeja oli tarjolla yhä useammalla alueella.

Toimintakertomus pitää sisällään kuvauksen siitä, mitä Myllypurossa on tapahtunut projektin aikana vuosina 1996–2006.

Lähiöprojekti juhli 10-vuotisjuhlavuottaan vuonna 2006 (www.hel.fi/lahioprojekti).

Asiasanat

Lähiöprojekti, Lähiöparannus, Omaleimaisuus, Ympäristön laatu, Turvallisuus, Asukasosallisuus, Kumppanuus, Helsinki, Lähiöt, Jakomäki, Myllypuro, Pihlajamäki, Tapulikaupunki

Sarjassa aikaisemmin julkaistu:

- 2007:1 Kaupunkisuunnitteluviraston
toimintasuunnitelma 2007–2009,
Toiminnan perusta ja keskeiset tehtävät
- 2007:2 Liikenteen kehitys Helsingissä 2006
- 2007:3 Maunula – Arjen kestävää arkkitehtuuria

